

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1
2. สรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1
3. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2
4. สรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2
5. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 3
6. สรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 3

ในการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการโดยแบ่งเป็น 3 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล โดยการดำเนินงานแต่ละวงรอบ ปรากฏผล ดังนี้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

1. การวางแผน (Planning)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วยผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของโรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 ระหว่างวันที่ 8 - 10 ตุลาคม พ.ศ. 2548 พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติ การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน ปรากฏว่าอยู่ในระดับน้อย ซึ่งทำให้จัดการเรียนรู้ขาดความหลากหลาย อันเป็นผลจากครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรม

การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นการบูรณาการจากหลายกลุ่มวิชา ดังนี้

1.1 การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจน้อยและไม่สามารถกำหนดหัวเรื่องได้ ทำให้การกำหนดหัวเรื่องในแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่มีคุณภาพ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีความเข้าใจในการกำหนดหัวเรื่องในแผนการจัดการเรียนรู้โดยยังดำเนินการไม่ดีนัก เพราะขาดความเข้าใจ และไม่ได้รับการฝึกฝนมาก่อน ทำให้การดำเนินการที่ผ่านมาขาดประสิทธิภาพ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

1.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายขาดความรู้ความเข้าใจและไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา ขาดประสิทธิภาพ เนื้อหาและผลการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผ่านมายังไม่สอดคล้องกับเนื้อหา สาระและนักเรียนมีปัญหาคาบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

1.3 การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจน้อย และยังไม่สามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ ทำให้มีปัญหาในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และการจัดสาระการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีความรู้ความเข้าใจน้อย ในการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน ทำให้มีปัญหาในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์)

1.4 การวางแผนการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายยังไม่สามารถดำเนินการวางแผนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะยังขาดความรู้ความเข้าใจทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ผ่านมาจากประสิทธิภาพ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีความรู้ความเข้าใจน้อยและการดำเนินการที่ผ่านมาวางแผนการสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ผลการสอนไม่น่าพอใจ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

1.5 การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายขาดความรู้ความเข้าใจและการจัดการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา ขาดประสิทธิภาพ เพราะครูยังขาดทักษะความสามารถในการเตรียมการสอน และการปฏิบัติการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนไม่บรรลุเป้าหมาย ของการเรียนตามแผนที่กำหนด ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผ่านมาจากครูยังขาดทักษะความสามารถในการเตรียมการสอน และการปฏิบัติการสอนตามแผนที่

กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนไม่บรรลุเป้าหมาย ของการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด...” (จุฑาทิพย์ แจ่มสุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์)

1.6 การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ โดยที่ผ่านมามีการวัดผลประเมินผล ยังขาดประสิทธิภาพ ไม่หลากหลายและนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มากเท่าที่ควร เพราะครูยังขาดทักษะในการประเมินผลการเรียนรู้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...การประเมินผลการเรียนรู้ที่ผ่านมายังขาดประสิทธิภาพ ไม่หลากหลาย เพราะยังขาดความเข้าใจและขาดทักษะในการกำหนดวิธีการ และการกำหนดเกณฑ์การประเมินโดยเฉพาะการประเมินตามสภาพจริง...” (สงบ เกนทาง. 2548 : สัมภาษณ์)

สรุป กลุ่มเป้าหมายขาดความรู้ความเข้าใจและยังไม่สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติ การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ยังขาดประสิทธิภาพ เพราะครูขาดทักษะในการดำเนินการ

ดังนั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกรอบการพัฒนาทั้ง 6 ขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 3 กลยุทธ์ คือ การอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน

2. การปฏิบัติ (Action)

2.1 การอบรมปฏิบัติการ

การอบรมปฏิบัติการมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการตามกรอบแนวคิดการวิจัย 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ ดำเนินการโดยกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการอบรมปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 27-29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยมีวิทยากร จำนวน 2 คน คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และนายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเม็กดำ ซึ่งในระหว่าง การอบรมปฏิบัติการผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต ฉบับที่ 1 และเมื่อสิ้นสุดการอบรมปฏิบัติการผู้วิจัยได้ประเมินผล

การดำเนินงานโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย
แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดกิจกรรมในการ
อบรม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กำหนดการอบรมปฏิบัติการ

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม/เนื้อหาการอบรม	ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรม
27 ตุลาคม 2548	<u>ภาคเช้า</u>		
	08.30-09.00 น. 09.00-12.00 น.	-พิธีเปิดการอบรม -การบรรยายเนื้อหาโดยวิทยากร 1.ใบความรู้ที่ 1 ความสำคัญของการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2.ใบความรู้ที่ 2 ประเภทของการบูรณาการ 3.ใบความรู้ที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4.ใบความรู้ที่ 4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 5.ใบความรู้ที่ 5 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 6.ใบความรู้ที่ 6 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	-กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน -วิทยากร จำนวน 2 คน
	<u>ภาคบ่าย</u>		
	13.00-16.00 น.	-การฝึกปฏิบัติตามใบงาน 1.ใบงานที่ 1 การสร้างความตระหนัก 2.ใบงานที่ 2 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ -การนำเสนอผลงาน	-กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน -วิทยากร จำนวน 2 คน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม/เนื้อหาการอบรม	ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรม
28 ตุลาคม 2548	<u>ภาคเช้า</u> 09.00-12.00 น.	-การบรรยายเนื้อหาโดยวิทยากร 1. ใบความรู้ที่ 7 การจัดทำแผน การเรียนรู้แบบบูรณาการ 2. ใบความรู้ที่ 8 การประเมิน การเรียนรู้แบบบูรณาการ	-กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน -วิทยากร จำนวน 2 คน
	<u>ภาคบ่าย</u> 13.00-16.00 น.	-การฝึกปฏิบัติตามใบงาน 1. ใบงานที่ 3 การจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2. ใบงานที่ 4 การวิเคราะห์ค่า ความสอดคล้อง -นำเสนอผลงาน	-กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน -วิทยากร จำนวน 2 คน
29 ตุลาคม 2548	<u>ภาคเช้า</u> 09.00-12.00 น.	-การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ตาม ขั้นตอน	-กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน -วิทยากร จำนวน 2 คน
	<u>ภาคบ่าย</u> 13.00-15.30 น.	-นำเสนอผลงาน -การประชุมสรุปผลการอบรม	-กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน -วิทยากร จำนวน 2 คน

2.1.1 การอบรมปฏิบัติการ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548

การอบรมปฏิบัติการ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เริ่มเวลา 08.30 น.

ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองฮี ได้ทำพิธีเปิดการอบรมปฏิบัติการและแนะนำ

วิทยากร จากนั้นช่วงเวลา 09.00-12.00 น. วิทยากร คนที่ 1 คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยการบรรยายเริ่มจาก ผู้วิจัยแจกใบความรู้ที่ 1-6 ซึ่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ จากนั้นวิทยากร คนที่ 1 ดำเนินการบรรยายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามใบความรู้ที่ 1-6 คือ

ใบความรู้ที่ 1 ความสำคัญของการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ใบความรู้ที่ 2 ประเภทของการบูรณาการ

ใบความรู้ที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ใบความรู้ที่ 4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

แบบบูรณาการ

ใบความรู้ที่ 5 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนบูรณาการ

ใบความรู้ที่ 6 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ในช่วงบ่ายระหว่างเวลา 13.00-16.00 น. วิทยากร คนที่ 2 คือ นายศักดิ์พงษ์ หอมหวน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเม็กดำ ได้ชี้แจงการฝึกปฏิบัติตามใบงานที่ 1-2 คือ

ใบงานที่ 1 การสร้างความตระหนัก

ใบงานที่ 2 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบบูรณาการ

จากนั้นกลุ่มเป้าหมายได้ฝึกปฏิบัติตามใบงานที่ 1 และ 2 เพื่อนำเสนอหน้าชั้นและมีการอภิปราย ซักถาม เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ

2.1.2 การอบรมปฏิบัติการ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2548

การอบรมปฏิบัติการ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ในช่วงเช้าระหว่างเวลา 09.00- 12.00 น. วิทยากร คนที่ 1 คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้แจกใบความรู้ที่ 7 และ 8 จากนั้นวิทยากร คนที่ 2 คือ นายศักดิ์พงษ์ หอมหวน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเม็กดำ ได้ดำเนินการบรรยายตามใบความรู้ที่ 7 และ 8 คือ

ใบความรู้ที่ 7 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ใบความรู้ที่ 8 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การอบรมในช่วงบ่ายระหว่างเวลา 13.00-16.00 น. วิทยากร คนที่ 2 ได้อธิบายชี้แจงการทำใบงานที่ 3 และ 4 คือ

ใบงานที่ 3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ใบงานที่ 4 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง

จากนั้นวิทยากร คนที่ 2 ให้กลุ่มเป้าหมายฝึกปฏิบัติตามใบงานที่ 3 และ 4 เพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นและมีการอภิปรายซักถามเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ

2.1.3 การอบรมปฏิบัติการ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548

การอบรมปฏิบัติการ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ช่วงเช้าระหว่างเวลา 09.00-12.00 น. วิทยากร คนที่ 1 และ 2 ได้กำหนดให้กลุ่มเป้าหมายฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอน

การอบรมในช่วงบ่ายระหว่างเวลา 13.00- 15.30 น. วิทยากร คนที่ 1 และ 2 ให้กลุ่มเป้าหมายนำเสนอผลงานทีละคน แล้วมีการอภิปรายซักถามเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ

2.2 การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ได้รับประสบการณ์และมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการโดยกลุ่มเป้าหมายเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการในวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมวางแผนการดำเนินงานศึกษาดูงานในประเด็นวัน เวลา ไปศึกษาดูงาน โดยกำหนดต่อจากการอบรมปฏิบัติการ และในวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เดินทางไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โดยก่อนเข้าสังเกตการสอนในห้องเรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับฟังการบรรยายจากวิทยากร คือ หัวหน้าวิชาการ โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ เกี่ยวกับการเลือกเรื่องที่จะจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงระหว่างเวลา 9.30 – 11.30 น.

จากนั้นในช่วงเวลา 12.30 – 14.30 น. กลุ่มเป้าหมายได้ไปสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยครูประจำชั้นซึ่งเป็นครูชำนาญการพิเศษเป็นผู้สาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ เรื่อง

สัตว์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นวิชาแกน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พร้อมสรุปผลการสังเกตตามใบกิจกรรม เพื่อเป็นการสรุปความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ของตนเอง จากนั้นได้เยี่ยมชมและศึกษาผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผลงานนักเรียน เอกสารการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นครูชำนาญการพิเศษที่นำมาจัดนิทรรศการไว้หน้าห้องเรียน มีการซักถามปัญหาข้อสงสัยกับครูต้นแบบการสอนแบบบูรณาการจนเข้าใจในข้อสงสัยและพอใจ จนกระทั่งเวลา 15.00 น. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงเดินทางกลับ

ในระหว่างการศึกษาดูงานผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกตฉบับที่ 2 และเมื่อสิ้นสุดการศึกษาดูงาน ผู้วิจัยได้ประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 3 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนที่มีความสมัครใจเป็นกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

2.3 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายในมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินผล ดำเนินการโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายและผู้วิจัย ได้ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือในวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เพื่อวางแผนการนิเทศและจัดทำตารางกำหนดการนิเทศระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2548 โดยผู้นิเทศจำนวน 3 คน คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัย และนายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเม็กดำ โดยกำหนดให้มีการนิเทศภายในทุก 2 สัปดาห์ และมีกิจกรรมการนิเทศ จำนวน 2 กิจกรรม คือ การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการสังเกตการสอน เพื่อกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในชั้นเรียน โดยในระหว่างการนิเทศภายในผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต ฉบับที่ 3 และ 4 และเมื่อสิ้นสุดการนิเทศภายใน ผู้วิจัยได้ประเมินผลการดำเนินงานโดยใช้แบบประเมินฉบับที่ 1 และ 2 และแบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 4 และ 5 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัย นักเรียนและผู้นิเทศ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 กำหนดการนิเทศภายในโดยการตรวจแผนจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน
วงรอบที่ 1

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การนิเทศโดย การสังเกต การสอน	การนิเทศโดย การตรวจแผน การจัดการเรียนรู้	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
1	15 พฤศจิกายน 2548 ถึง 29 พฤศจิกายน 2548	-	1.การกำหนด หัวเรื่อง 2.การกำหนด จุดประสงค์ การเรียนรู้ 3. การกำหนด เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ 4. การวางแผน การสอน 5. การปฏิบัติ การสอนตาม แผนการเรียนรู้ 6. การประเมิน ผลการเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.ศึกษานิเทศก์ 3. นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน	กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน
2	3 ธันวาคม 2548	1.การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ตาม ขั้นตอน 6 ขั้นตอน 2.การมี ส่วนร่วมของ นักเรียน	1.การกำหนด หัวเรื่อง 2.การกำหนด จุดประสงค์ การเรียนรู้ 3. การกำหนด เนื้อหาสาระ การเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.ศึกษานิเทศก์ 3. นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน	กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 คน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การสังเกต การสอน	การตรวจแผน การจัดการเรียนรู้	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
			4.การวางแผน การสอน 5.การปฏิบัติ การสอนตาม แผนการเรียนรู้ 6.การประเมินผล การเรียนรู้		

โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายดำเนินการตามขั้นตอนและผลปรากฏดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการ กำหนดหัวเรื่องที่จะใช้จัดการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดหัวเรื่องเดิมซึ่งเป็นหัวเรื่องที่เคยฝึกปฏิบัติมาแล้ว โดยครู ป.1, 2 และ 3 ได้กำหนดหัวเรื่อง โดยใช้ชื่อเดียวกัน คือ การสะกดคำและแจกลูกแต่ครู ป.4 ใช้หัวเรื่องอาหารที่ฉันชอบ ครู ป.5 ใช้หัวเรื่อง พืชเศรษฐกิจ และครู ป.6 ใช้หัวเรื่อง สารเสพติด ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการกำหนดหัวเรื่องเดิมจากที่เคยได้ฝึกมาแล้ว ระหว่างการอบรมปฏิบัติการ...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการกำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยพิจารณาพฤติกรรมที่ต้องการ ทั้ง 3 ด้าน คือ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายทุกคน สามารถดำเนินการได้โดยมีการนำเสนอผลงานทุกคน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย โดยได้นำเสนอผลงานด้วย...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการ กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยมีการบูรณาการเนื้อหาในรายวิชาที่เกี่ยวข้องภายใต้เนื้อหา

เดียวกัน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้โดยประเด็นหลักคือ อาหารที่ฉันชอบ และประเด็นย่อยคือ ชื่ออาหารการคัดเลือกอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และการวิเคราะห์สารอาหาร โดยบูรณาการได้ 5 วิชา...” (สงบ เกนทาง. 2548 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการโดยกำหนดเป็น หัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบคือ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียน การสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกหลังสอน โดยทุกหัวข้อมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการกำหนดหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบครบถ้วน โดยทุกส่วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน...” (จุฑาทิพย์ แจ่มสุวรรณ. 2549 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี ขั้นตอนการสอนคือ ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ช้่นสอน และช้่นสรุป โดยมีการเชื่อมโยงเนื้อหาได้ดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยมี ขั้นตอนการสอนคือ ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ช้่นสอนและช้่นสรุปโดยได้เชื่อมโยงเนื้อหาใน หลายวิชา...” (โสภา ศรีกัลยา. 2549 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการประเมิน ผลการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการประเมินผลตามผลงานที่เกิดจากการ ปฏิบัติ และมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังข้อมูลการ สัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นตามสภาพจริงและมีเนื้อหาตรงกับ จุดประสงค์การเรียนรู้...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2549 : สัมภาษณ์)

สรุป กลุ่มเป้าหมายดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน โดยทุกคนมีการดำเนินงานตามขั้นตอน โดยสามารถนำเสนอผลงานได้ตามกำหนดและครู จำนวน 3 คน คือ ครู ป. 4, 5 และ 6 มีผลงานน่าพอใจทุกขั้นตอน

3. การสังเกต (Observation)

3.1 การอบรมปฏิบัติการ เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบ สังเกตจากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และวิทยากร

3.2 การศึกษาฐาน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการศึกษาฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต จากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย

3.3 การนิเทศภายใน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการนิเทศภายใน โดยการตรวจแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ และผลการนิเทศภายในเกี่ยวกับ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอนโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต จากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้นิเทศ

โดยจากการสังเกตกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอนคือการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล ปรากฏผลดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายมีการกำหนดหัวเรื่องโดยครู ป. 1, 2 และ 3 ให้หัวเรื่องเดิมคือ การสะกดคำและแจกลูก ซึ่งยังไม่เหมาะสม แต่ครู ป. 4, 5 และ 6 ได้กำหนดหัวเรื่องใหม่ที่จะใช้สอนในชั้นที่รับผิดชอบดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้กำหนดหัวเรื่องเดิมคือ การสะกดคำและแจกลูก แต่ผู้นิเทศบอกว่ายังไม่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2549 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีการกำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในสาระการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการกำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 4 ข้อ โดยผู้นิเทศบอกว่าเหมาะสมดี...” (จุฑาทิพย์ แจ่มสุวรรณ. 2549 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลักและประเด็นย่อย โดยมีการบูรณาการเข้ากับรายวิชาต่าง ๆ ภายใต้นี้อาเดียวกัน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลักคือ พืชสวนครัว และประเด็นย่อยคือ พืชสวนครัว สรรพคุณทางอาหาร และสรรพคุณทางยา โดยบูรณาการได้ 4 รายวิชา...” (โสภา ศรีกัลยา. 2549 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายมีการเตรียมการสอนโดยกำหนดหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบสมบูรณ์ครบถ้วนแต่ละหัวข้อและเนื้อหาที่มีการสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และนำเสนอผลงานได้ดังข้อมูล

การสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการกำหนดหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน โดยมีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงกันหลายวิชา...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2549 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า จากการพัฒนากลุ่มเป้าหมายมีการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้บริหารและฝ่ายวิชาการแล้ว โดยครู ป.4, 5 และ 6 มีการปฏิบัติการสอนตามขั้นนำเข้าสู่บทเรียนชั้นสอน และขั้นสรุป ส่วนครู ป. 1, 2 และ 3 มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมเพราะเนื้อหาสาระยากเกินไปสำหรับวัยของนักเรียนดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่จัดทำขึ้น และผู้บริหารและวิชาการโดยสอนเป็นขั้นตอนทั้งขั้นนำขั้นสอนและขั้นสรุป...” (โสภา ศรีกัลยา. 2549 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตกลุ่มเป้าหมายมีการประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย แต่ครู ป.1, 2 และ 3 มีการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินผลไม่มีประสิทธิภาพดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง แต่เครื่องมือมีมาก จึงมีปัญหาในการใช้ทำให้ไม่มั่นใจในประสิทธิภาพการประเมินผล...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2549 : สัมภาษณ์)

สรุป กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน โดยมีผู้นิเทศตรวจสอบผลงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครู ป.4, 5 และ 6 มีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดีขึ้น แต่ครู ป.1, 2 และ 3 ยังควรได้รับการพัฒนาทักษะในการดำเนินการต่อไป

4. การสะท้อนผล (Reflection)

4.1 การอบรมปฏิบัติการ ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต และตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล โดยวิธีแบบสามเส้า แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยาย ผลการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548

4.1.1 ผลการดำเนินการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548

พบว่า กลุ่มเป้าหมาย ได้รับความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประเภทของการบูรณาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยกลุ่มเป้าหมายมีการฝึกปฏิบัติไปงานและนำ

เสนอผลงานได้ตามที่วิทยากรมอบหมาย ส่งผลให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจตามกรอบเนื้อหาในการอบรม

ซึ่งจากการสังเกต พบว่า มีการเตรียมสถานที่ เอกสารและวัสดุอุปกรณ์ก่อนการอบรม มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินการอบรม มีการติดต่อประสานงานกับวิทยากรก่อนการอบรม กลุ่มเป้าหมายเข้ารับฟังบรรยายตามเวลาที่กำหนด วิทยากรแจกเอกสารประกอบการบรรยาย มีการบรรยายเนื้อหาและฝึกปฏิบัติตามใบงานตามลำดับขั้น กลุ่มเป้าหมายนำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ตอบข้อซักถามและร่วมกันสรุปผลการอบรม ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาการอบรมในวันนี้ดีขึ้นทั้งความสำคัญของการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประเภทของการบูรณาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา, 2548 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้ความเข้าใจตามกรอบเนื้อหาในการอบรม...” (โสภา ศรีกัลยา, 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้ฝึกปฏิบัติตามใบงานที่วิทยากรมอบหมาย และก็นำเสนอผลงานได้...” (จุฑาทิพย์ แจ่มสุวรรณ, 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548 พบว่า วิทยากรชี้แจงการฝึกปฏิบัติตามใบงานที่ 1 การสร้างความตระหนัก ใบงานที่ 2 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายฝึกปฏิบัติตาม แล้วนำเสนอหน้าชั้นและมีการอภิปราย ซึ่งทุกคนกำลังซักถาม เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ จากการสังเกต มีการเตรียมสถานที่ เอกสารและวัสดุอุปกรณ์ก่อนการอบรม มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินการอบรม มีการติดต่อประสานงานกับวิทยากรก่อนการอบรม กลุ่มเป้าหมายเข้ารับฟังบรรยายตามเวลาที่กำหนด วิทยากรแจกเอกสารประกอบการบรรยาย มีการบรรยายเนื้อหาและฝึกปฏิบัติตามใบงานตามลำดับขั้น กลุ่มเป้าหมายนำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ตอบข้อซักถามและร่วมกันสรุปผลการอบรม (ธีระ ภักดีภูมิินทร์, 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.2 ผลการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2548

ผลการดำเนินการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2548 พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการประเมินการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีการฝึกปฏิบัติตามใบงานการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์ โดยจากการสังเกต มีการบรรยายเนื้อหาและฝึกปฏิบัติตามใบงานตามลำดับขั้น กลุ่มเป้าหมายนำเสนอ

ผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ตอบข้อซักถามและร่วมกันสรุปผลการอบรมและสามารถนำเสนอผลงานได้ทุกคน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... มีความรู้และเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการประเมินการเรียนรู้แบบบูรณาการ ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “...ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการประเมินการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีการฝึกปฏิบัติตามใบงานการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์ ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์ดีขึ้นกว่าเดิม ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2548 พบว่า มีกำรบรรยายเนื้อหาและฝึกปฏิบัติตามใบงานตามลำดับขั้น กลุ่มเป้าหมายนำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ตอบข้อซักถามและร่วมกันสรุปผลการอบรมและสามารถนำเสนอผลงานได้ทุกคน (ธีระ ภักดีภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.3 ผลการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548

ผลการดำเนินการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ฝึกปฏิบัติตามใบงานตามลำดับขั้น ปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ตอบข้อซักถามและร่วมกันสรุปผลการอบรม โดยได้ฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอน ดังนี้ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เลือกหัวเรื่องเหมือนกัน คือ การสะกดคำและแจกลูก ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 เลือกหัวเรื่อง คือ สวนสัตว์จำลอง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เลือกหัวเรื่อง คือ จำนวน โดยกลุ่มเป้าหมายได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด (Mind Mapping) โดยใช้ผังใยแมงมุม (Web Diagram) การวางแผนการสอนโดยกำหนดกรอบแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ความคิดให้ครอบคลุม หัวข้อสำคัญตามแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ แต่ระหว่างการฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน กลุ่มเป้าหมายมีการซักถามวิทยากรในการออกแบบและสร้างบทเรียนตามขั้นตอนเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติการในชั้นเรียน จึงควรได้รับการพัฒนาให้มีการฝึก

ปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการต่อไป โดยมีการนิเทศติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความมั่นใจ สามารถดำเนินการออกแบบและสร้างบทเรียนได้เองอย่างมั่นใจต่อไป ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... วิทยากรได้ให้เอกสารที่เป็นใบความรู้และใบงานทำให้ได้รับความรู้จากการฟังบรรยาย การศึกษาเอกสาร และการฝึกปฏิบัติจากใบงาน แต่ยังไม่มั่นใจว่าจะนำไปใช้สอนจริงได้ ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดหัวเรื่อง คือ การสะกดคำและแจกลูก แต่ยังไม่แน่ใจว่าจะใช้สอนได้จริง ...” (สังคม ศรีพุทธิรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้และเข้าใจมากทุกขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามใบงานที่วิทยากรแจกให้ทำให้นำไปใช้วางแผนการสอนได้เร็วขึ้น ...” (สงบ เกนทาง. 2549 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นในระดับมากทุกขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ทักษะและความสามารถตลอดจนความมั่นใจยังคงต้องการพัฒนาเพิ่มเติม ...” (จุฑาทิพย์ แจ่มสุวรรณ. 29 ตุลาคม 2548 : สัมภาษณ์) “... มีการฝึกปฏิบัติตามแผนที่ความคิด (MIND MAPPING) โดยใช้แผนผังใยแมงมุม (Web Diagram) ทำให้มีความเข้าใจมากขึ้นและได้ใช้ความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อออกแบบและสร้างบทเรียนให้เชื่อมโยงกันได้ดีขึ้น ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้และเข้าใจมากทุกขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... การเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม โดยกลุ่มเป้าหมายประชุมวางแผนทำให้มีความพร้อมเป็นที่น่าพอใจ ส่วนการดำเนินงานตามขั้นตอนทุกคนให้ความสนใจดีจึงน่าจะมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้ผู้เข้าอบรมทุกคนมีความรู้ความเข้าใจดีขึ้น ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการอบรมปฏิบัติการ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกปฏิบัติตามใบงานตามลำดับขั้น ปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ นำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร ตอบข้อซักถามและร่วมกันสรุปผลการอบรม (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

สรุป กลุ่มเป้าหมายได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เกี่ยวกับผลการอบรมปฏิบัติการซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1) กลยุทธ์การอบรมปฏิบัติการ

กลยุทธ์การอบรมปฏิบัติการ พบว่า โดยรวมและทุกชั้นตอน คือ การบรรยายเนื้อหาตามใบความรู้ การฝึกปฏิบัติตามใบงาน การฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน และการประชุมสรุปผลการอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า ผลการอบรมปฏิบัติการบรรลุเป้าหมายเป็นที่น่าพอใจ ทำให้กลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบแนวคิดการวิจัยอยู่ในระดับมากทุกชั้นตอน คือ ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

3) ด้านความสามารถในการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ด้านความสามารถในการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดและจัดทำสื่อการเรียนรู้ และการกำหนดวิธีและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง โดยผลงานจากการฝึกปฏิบัติ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีคุณภาพควรปรับปรุง

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการอบรมปฏิบัติการ คือ กลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน ยังขาดความมั่นใจในการลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในชั้นเรียน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือ การเพิ่มพูนประสบการณ์ตรง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในการปฏิบัติการเขียนแผนและจัดการเรียนรู้ให้แก่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

4.2 การดำเนินการศึกษาดูงาน

ผลการดำเนินการศึกษาดูงาน พบว่า กลยุทธ์การศึกษาดูงานมีความเหมาะสม

อยู่ในระดับมาก ทั้งการประชุมวางแผนและการศึกษาคุณงานที่โรงเรียนต้นแบบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีการเตรียมความพร้อมด้านยานพาหนะก่อนเดินทาง มีการอนุมัติงบประมาณสำหรับการศึกษาคุณงาน มีการประชุมชี้แจงก่อนเดินทางศึกษาคุณงานที่โรงเรียนต้นแบบ มีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนต้นแบบ การนัดหมายเวลากับกลุ่มเป้าหมาย การจัดกลุ่มเพื่อศึกษาคุณงานแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยากร โรงเรียนต้นแบบบรรยายเนื้อหาความรู้ วิทยากรสาธิตการสอนประกอบการบรรยาย ผู้ศึกษาคุณงานเข้ารับฟังการบรรยายจากวิทยากรตามที่กำหนด และกลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาเอกสารเพิ่มเติม โดยกลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมและทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ เพราะได้ศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้สอบถามในประเด็นที่ตนเองสงสัยจากวิทยากรซึ่งเป็นครูต้นแบบจนเข้าใจ ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เพราะได้สังเกตเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของวิทยากร ซึ่งเป็นครูต้นแบบที่ได้สาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้พูดคุยสอบถามผู้เรียน ได้ศึกษาเอกสารผลงานผู้เรียนที่ครูต้นแบบได้จัดนิทรรศการไว้ หน้าห้องเรียนจนเป็นที่เข้าใจเป็นอย่างดีทุกคน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... การไปศึกษาคุณงานในครั้งนี้ได้รับความรู้มากได้เห็นเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต้นแบบมีความพร้อมในการนำเสนอได้ดี และได้ศึกษาเอกสารแผนการสอนและผลงานของครูต้นแบบเพิ่มเติม ทำให้เข้าใจดียิ่งขึ้นแต่ไม่แน่ใจเมื่อนำไปใช้ ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้รับความรู้และความเข้าใจมากขึ้นจากการไปศึกษาคุณงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้รับความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดี และได้เห็นแนวทางการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... การไปศึกษาคุณงานการสอนของครูต้นแบบการสอบแบบบูรณาการ ได้รับความรู้ในเรื่องเทคนิคการสอนมาก เพราะเห็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนและการบูรณาการไปในวิชาอื่น ทำให้เข้าใจและจะนำความรู้ที่ได้รับมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียน คือ การสอนแบบบูรณาการ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง ได้เห็นการวัดผลก่อนเรียนโดยวิธีสังเกตระหว่างเรียน และหลังเรียน ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

แบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก เพราะได้ศึกษาเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ...” (จุฑาทิพย์ แจ่มสุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง เพราะได้สังเกตเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของวิทยากร ...” (สงบ เกนทอง. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้จากการสังเกตการศึกษาดูงาน พบว่า มีการเตรียมความพร้อมด้านยานพาหนะก่อนเดินทาง มีการอนุมัติงบประมาณสำหรับการศึกษาดูงาน มีการประชุมชี้แจงก่อนเดินทางศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบ มีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนต้นแบบ การนัดหมายเวลากับกลุ่มเป้าหมาย การจัดกลุ่มเพื่อศึกษาดูงานแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยากร โรงเรียนต้นแบบ บรรยายเนื้อหาความรู้ วิทยากรสาธิตการสอนประกอบการบรรยาย ผู้ศึกษาดูงานเข้ารับฟังการบรรยายจากวิทยากรตามที่กำหนด และกลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาเอกสารเพิ่มเติม

กลุ่มเป้าหมายได้สอบถามในประเด็นที่ตนเองสงสัยจากวิทยากรซึ่งเป็นครูต้นแบบจนเข้าใจ ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจในเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง (ธีระภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

สรุป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย และผลจากการศึกษาดูงาน ซึ่งสรุปได้ว่าโดยรวมและทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผลจากการศึกษาดูงานบรรลุเป้าหมายน่าพอใจ ทำให้กลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ประสบการณ์ตรงและมีความรู้ความเข้าใจโดยรวมและทั้ง 6 ขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่ในระดับมาก ตลอดจนเทคนิควิธีและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนการนำความรู้ไปปฏิบัติในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายยังไม่มั่นใจในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาดูงานมีเวลาจำกัด

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการศึกษาดูงาน คือ กลุ่มเป้าหมายยังไม่มั่นใจในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายมีความมั่นใจ สามารถดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ และให้สามารถนำแผนที่สร้างขึ้น ไปใช้ใน

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีerkำกับติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

4.3 การนิเทศภายใน

4.3.1 สรุปผลการนิเทศภายในครั้งที่ 1 ระหว่าง วันที่ 29 พฤศจิกายน

พ.ศ. 2548

ผลการนิเทศภายในครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 15-29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยการตรวจสอบผลงานและแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีการเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมตรวจสอบผลงาน มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินการตรวจสอบผลงาน มีการติดต่อประสานงานกับผู้นิเทศก่อนการตรวจสอบผลงาน กลุ่มเป้าหมายเข้าประชุมตามเวลาที่กำหนด ผู้นิเทศเข้าประชุมตามเวลาที่กำหนดผู้นิเทศตรวจสอบผลงานตามลำดับชั้น กลุ่มเป้าหมายส่งผลงานให้ผู้นิเทศตรวจสอบตามที่กำหนดนำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นิเทศ ให้ข้อเสนอแนะและตอบข้อซักถามจนเป็นที่เข้าใจ โดยกลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่อง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และวางแผนการสอนได้ตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้

1) การกำหนดหัวเรื่อง

การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนใช้หัวเรื่องเดิมจากที่เคยฝึกปฏิบัติมาแล้ว โดยครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี คือ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้หัวเรื่อง คือ สารเสพติด

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้หัวเรื่อง คือ พิษเศรษฐกิจ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้หัวเรื่อง คือ อาหารที่ฉันทชอบ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้เหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้ โดยทั้ง 3 คน ใช้หัวเรื่องเดียวกัน คือ การสะกดคำและแจกลูก

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการกำหนดหัวเรื่อง คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการกำหนดหัวเรื่องยังไม่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การพัฒนาให้ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความมั่นใจ สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องให้เหมาะสมกับวัยและ

ความสามารถของนักเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้กำหนดใช้หัวเรื่องสารเสพติด ...” (จุฬาทิพย์ แจ่มสุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดหัวเรื่องโดยใช้หัวเรื่อง คือ การสะกดคำและแจกลูก ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่อง ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี แต่ครู ป. 1, 2 และ 3 ดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้เหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้ โดยทั้ง 3 คน ใช้หัวเรื่องเดียวกัน คือ การสะกดคำและแจกลูก ซึ่งการกำหนดหัวเรื่องยังไม่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ “...จากการสังเกตการนิเทศภายใน วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 พบว่า มีการเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมตรวจสอบผลงาน มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินการตรวจสอบผลงาน มีการติดต่อประสานงานกับผู้นิเทศก่อน การตรวจสอบผลงาน กลุ่มเป้าหมายเข้าประชุมตามเวลาที่กำหนด ผู้นิเทศเข้าประชุมตามเวลาที่กำหนด ผู้นิเทศตรวจสอบผลงานตามลำดับชั้น กลุ่มเป้าหมายส่งผลงานให้ผู้นิเทศตรวจสอบ ตามที่กำหนด นำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นิเทศ ให้ข้อเสนอแนะและตอบข้อซักถามจนเป็นที่เข้าใจ...” (ธีระ ภักดีภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยกำหนดได้ครอบคลุมพฤติกรรม คือ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย ดังนี้

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 7 ข้อ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 3 ข้อ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 4 ข้อ

แต่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ในระดับพอใช้

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบที่พบจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ยังไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ

หัวข้อเรื่องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา

แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา คือ การเพิ่มพูนทักษะให้ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ให้สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ยังไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดจุดประสงค์ได้ครอบคลุมพฤติกรรม คือ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย โดยกำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 3 ข้อ ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 7 ข้อ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 3 ข้อ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 4 ข้อ แต่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ในระดับพอใช้ (ธีระ ภักดิ์ภูมิรินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

3) การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังนี้

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถกำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลัก คือ สารเสพติด และประเด็นย่อย คือ ความหมายของสารเสพติด ประเภทของสารเสพติด สาเหตุการเกิดปัญหาสังคม แนวทางการแก้ไข้และโทษของสารเสพติด และคำศัพท์เกี่ยวกับสารเสพติด โดยสามารถบูรณาการได้ 5 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ และภาษาไทย

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลัก คือ พืชสวนครัว และประเด็นย่อย คือ พืชสวนครัว สรรพคุณทางอาหาร และสรรพคุณทางยา โดยสามารถบูรณาการได้ 4 วิชา คือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และสุขศึกษาและพลานามัย

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถกำหนดประเด็นหลัก คือ อาหารที่ฉันชอบ และประเด็นย่อย คือ ชื่ออาหาร การคัดเลือกอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย การวิเคราะห์สารอาหาร โดยสามารถบูรณาการได้ 5 วิชา คือ สุขศึกษา ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และวิชาคณิตศาสตร์

ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้เหมาะสมในระดับพอใช้ โดยมีการกำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลัก คือ การแจกลูกสะกดคำ และประเด็นย่อย คือ การเขียนคำ สระวรรณยุกต์ ตัวสะกด โดยมีการบูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย แต่ผู้นิเทศเสนอแนะว่า เนื้อหาค่อนข้างยากสำหรับวัยของนักเรียน

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ค่อนข้างยากสำหรับวัยของนักเรียน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เพื่อให้สามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลัก คือ การแจกลูกสะกดคำ และประเด็นย่อย คือ การเขียนคำ สระวรรณยุกต์ ตัวสะกด โดยมีการบูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นหลัก คือ การแจกลูกสะกดคำ และประเด็นย่อย คือ การเขียนคำ สระวรรณยุกต์ ตัวสะกด โดยมีการบูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาไทย แต่ผู้นิเทศเสนอแนะว่าเนื้อหาค่อนข้างยากสำหรับวัยของนักเรียน ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนกำลังส่งผลงานให้ผู้นิเทศตรวจสอบการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (ธีระ ภักดีภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4) การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็นหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน คือ ขันนำ ขันสอน และขันสรุป การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน

ส่วนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถวางแผนการสอนได้เหมาะสมในระดับพอใช้ โดยมีการวางแผนการสอนตามกรอบแผนที่ความคิด โดยมีหัวข้อสำคัญเช่นเดียวกับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยทุกหัวข้อมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันดีตามกรอบแผนที่ความคิดได้อย่างเหมาะสม

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการวางแผนการสอน คือ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยผู้นิเทศเสนอแนะให้กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน ปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระและการวางแผนการสอน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การเพิ่มพูนทักษะในการวางแผนการสอน การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ โดยให้ครูได้รับการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นและมีการนิเทศติดตามตรวจสอบผลงานอย่างต่อเนื่องดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้มีการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็นหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนการวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน ...” (จุฑาทิพย์ จันทร์สุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์) “... จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการวางแผนการสอนพบว่า ผู้นิเทศได้เสนอแนะให้กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน ปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระและการวางแผนการสอน (ธีระ ภัคศิภูมินทร์. 2548 :

บันทึกการสังเกต)

5) การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

จากการนิเทศภายในระหว่างวันที่ 20-29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 โดยการสังเกตการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีการเตรียมความพร้อมก่อนการสังเกตการสอน มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินการสังเกตการสอน มีการติดต่อประสานงานกับผู้นิเทศก่อนการสังเกตการสอน กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติการสอนตามแผนและเวลาที่กำหนดผู้นิเทศเข้านิเทศโดยการสังเกตการสอนตามเวลาที่กำหนด ผู้นิเทศตรวจสอบผลการสอนตามลำดับชั้น กลุ่มเป้าหมายส่งผลงานให้ผู้นิเทศตรวจสอบตามที่กำหนด กลุ่มเป้าหมายให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยนำเสนอผลงาน ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นิเทศ และผู้นิเทศให้ข้อเสนอแนะและตอบข้อซักถามจนเป็นที่เข้าใจ

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามขั้นตอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้สอน และขั้นสรุป โดยเชื่อมโยงจากเนื้อหาหนึ่งไปสู่อีกเนื้อหาหนึ่งได้ดี นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ในระดับพอใช้ โดยได้ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น แต่กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่เหมาะสมเพราะว่าเนื้อหาสาระยากเกินไปสำหรับวัยของนักเรียน

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ยังไม่เหมาะสมเพราะว่าเนื้อหาสาระและการวางแผนการสอนที่ดำเนินการมายากเกินไปสำหรับวัยของนักเรียน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาสาระและการวางแผนการสอนให้กับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เพื่อให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยให้ครูได้รับการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้นและมีการนิเทศติดตามตรวจสอบผลงานอย่างต่อเนื่อง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์

ดังนี้ “... ได้ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเชื่อมโยงจากเนื้อหาหนึ่งไปสู่อีกเนื้อหาหนึ่งได้ดี ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

“... ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม โดยดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามขั้นตอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้สอน และขั้นสรุป โดยเชื่อมโยงจากเนื้อหาหนึ่งไปสู่อีกเนื้อหาหนึ่งได้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนดี ...” (จุฑาทิพย์ จันทร์สุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี แต่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น แต่กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่เหมาะสมเพราะว่าเนื้อหาสาระยากเกินไปสำหรับวัยของนักเรียน ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า มีการเตรียมความพร้อมก่อนการสังเกตการสอน มีการประชุมวางแผนก่อนดำเนินการสังเกตการสอน มีการติดต่อประสานงานกับผู้นิเทศก่อนการสังเกตการสอน กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติการสอนตามแผนและเวลาที่กำหนด ผู้นิเทศเข้านิเทศโดยการสังเกตการสอนตามเวลาที่กำหนด ผู้นิเทศตรวจสอบผลการสอนตามลำดับขั้น กลุ่มเป้าหมายส่งผลงานให้ผู้นิเทศตรวจสอบตามที่กำหนด กลุ่มเป้าหมายให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยนำเสนอผลงานหน้าชั้น ชักถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้นิเทศ และผู้นิเทศให้ข้อเสนอแนะและตอบข้อซักถามจนเป็นที่เข้าใจ (ธีระ ภักดีภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

6) การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้อย่างความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ประเมินผลตามผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ส่วนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้ในระดับพอใช้ โดยยังไม่สามารถดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการประเมินผลการเรียนรู้ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ยังไม่ประสิทธิภาพ การนำเครื่องมือที่จัดทำขึ้นสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลยังไม่เหมาะสม

แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา

แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา คือ การเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้กับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ให้สามารถ ดำเนินการนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้ในการประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินตาม สภาพจริงได้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้ปฏิบัติการประเมินผลการเรียนโดยเน้นการ ประเมินตามสภาพจริงได้ โดยประเมินผลตามผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติ มีความสอดคล้อง กับเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ...” (จุฑาทิพย์ จันทร์สุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์) “... ยังไม่สามารถดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี แต่ปัญหาที่พบจากการประเมินผลการเรียนรู้ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ยังไม่ประสิทธิภาพ การนำเครื่องมือที่จัดทำขึ้นสำหรับเก็บ รวบรวมข้อมูลยังไม่เหมาะสม ...” (ศักดิ์พงษ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการ สังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการประเมินผลการเรียนรู้พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ดำเนินการประเมินผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม ประเมินผลตามผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.3.2 สรุปผลจากการนิเทศภายในครั้งที่ 2 วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2548

ผลจากการนิเทศภายในครั้งที่ 2 วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2548 โดยการ ตรวจสอบผลงานและการสังเกตการสอนตามเนื้อหาและขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน และการ สังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 5 เพื่อสอบถามความ พึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินฉบับที่ 1 และ 2 พบว่า

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้อยู่ในระดับดี โดยนักเรียนได้ ลงมือทำกิจกรรมได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียน การสอน นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนและ เนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจกับการดำเนิน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 อยู่ใน ระดับมาก (ร้อยละ 70)

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้เหมาะสมในระดับพอใช้ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมค่อนข้างน้อย การจัดกิจกรรมยังไม่สัมพันธ์เชื่อมโยง นักเรียนเข้าใจยาก ทำให้ยังไม่พึงพอใจกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 และกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน ยังไม่สามารถดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงได้ ซึ่งโดยรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75) ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้ใช้หัวเรื่องเดิมสำหรับใช้สอนนักเรียน คือ ครู ป.4 ใช้หัวเรื่องอาหารที่ฉันชอบ ครู ป.5 ใช้หัวเรื่อง พืชเศรษฐกิจ และครูป. 6 ใช้หัวเรื่องสารเสพติด โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี แต่ครู ป.1, 2 และ 3 ยังไม่มีการปรับหัวเรื่องใหม่โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ครอบคลุมพฤติกรรม โดยกำหนดและเขียนเป็นสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้ทุกคน โดยผลงานของครู ป.4, 5 และ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ทุกคนโดยมีการกำหนดเป็นประเด็นหลักและเป็นประเด็นย่อย โดยผลงานของครู ป.4, 5 และ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี แต่ผลงานของครู ป.1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
4. การวางแผนการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถเตรียมการสอน โดยวางแผนการสอนด้วยการเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ได้ทุกคนโดยผลงานของครู ป.4, 5 และ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี แต่ผลงานของครู ป.1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้
5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนคือ ชี้แนะเข้าสู่บทเรียน ชี้สอน และชี้สรุป โดยผลงานการสอนของครู ป. 4, 5 และ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นและมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่ผลงานการสอนของครู ป.1 , 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนมีส่วนร่วมน้อยและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้ประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยผลงานของครู ป. 4, 5 และ 6 มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับดี มีวิธีวัดและเครื่องมือที่เหมาะสม แต่ผลงานของครู ป.1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... มีการเตรียมการก่อนการนิเทศ โดยการประชุมวางแผนก่อนนิเทศ ทำให้มีการกำหนดนิเทศทุก 2 สัปดาห์ โดยการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และการสังเกตการสอน ทำให้ครูได้พัฒนาตนเอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ชั้นตอน ได้ดีขึ้น ...” (จุฑาทิพย์ จันทร์สุวรรณ. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้พัฒนาตนเอง ในการวางแผนการสอนตามแผนที่ความคิด (MIND MAPPING) โดยใช้แผนผังใยแมงมุม (Web Diagram) ทำให้สามารถวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว บูรณาการได้หลายวิชา ...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้ทำการกำหนดหัวเรื่อง เรื่อง การสะกดคำและแจกลูกพร้อมกับดำเนินการตามขั้นตอนอื่น ๆ แต่ยังไม่มีการลงรายละเอียดในขั้นตอนต่าง ๆ ทำให้ผู้นิเทศแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... ถึงแม้ว่าการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะยังไม่สมบูรณ์ การดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ยังติดขัดบ้างหรือการตั้งชื่อหัวเรื่องที่ไม่เข้าใจ แต่ก็พยายามพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในวงรอบต่อไป ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ผู้นิเทศได้แนะนำให้ปรับปรุงการดำเนินงานทุกขั้นตอนในการออกแบบและสร้างบทเรียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ...” (โสภกา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้พัฒนาตนเองดีขึ้นในการดำเนินการตามกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอน สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ดี นักเรียนพึงพอใจต่อการเรียน กระตือรือร้นสนใจการเรียน และผลการเรียนตามสภาพจริงตามแผนการจัดการเรียนรู้ดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจ ...” (สงบ เกนทาง. 2548 : สัมภาษณ์) “... ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ได้ดำเนินการออกแบบและสร้างบทเรียนตามกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอน แต่ยังไม่ค่อยเหมาะสมเท่าที่ควร ถึงแม้จะกำหนดหัวเรื่องได้ แต่รายละเอียดของขั้นตอนอื่น ๆ ยังไม่มีรายละเอียด จึงอยากให้ปรับปรุงโดยอาจปรับเปลี่ยนชื่อหัวเรื่องก็ได้ ส่วนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้พัฒนาตนเองดีขึ้น ทำให้สามารถออกแบบและสร้างบทเรียนตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอนได้ โดยสามารถจะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ตามอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) “... พอใจกับการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การปฏิบัติการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ ...” (สุมาลี สุดสังข์. 2548 : สัมภาษณ์) และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการสอนตามเนื้อหาและขั้นตอน และการสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน พบว่า นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ พูดคุย ซักถามซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้

ไปใช้ได้จริง มีการ บูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย นักเรียน มีแนวโน้มว่าจะบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปใช้ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้น มีส่วนร่วมกับกิจกรรม มีการประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง แต่ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ยังจัดการเรียนรู้และประเมินผลได้ไม่เหมาะสมขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักเรียน ไม่มีส่วนร่วมและการประเมินผลไม่เน้นการประเมินตามสภาพจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ของครู ป. 4-6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญ และกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

สรุป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ประชุมปรึกษาร่วมกัน เพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน ซึ่งสรุปได้ว่ากลยุทธ์การนิเทศภายในโดยรวมและขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศโดยการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และการสังเกตการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผลการพัฒนา พบว่า

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามกรอบแนวคิดการวิจัยโดยรวมและทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับพอใช้ และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้ โดยนักเรียนยังมีส่วนร่วมกับกิจกรรมค่อนข้างน้อย และยังไม่พึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75)

ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามกรอบแนวคิดการวิจัยโดยรวมและทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับดี คือทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยนักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรม ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์ วิชาหลักและวิชาการที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญและกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 70)

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบ คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ขาดประสิทธิภาพ

1. การกำหนดหัวเรื่องยังไม่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
2. ไม่สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ค่อนข้างยากสำหรับวัยของนักเรียน
4. ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน
5. กระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียนมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย และเนื้อหาสาระที่ใช้การสอนยากเกินไปสำหรับวัยของนักเรียน
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ การนำเครื่องมือที่จัดทำขึ้นสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลยังไม่เหมาะสม

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ ให้ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้ปฏิบัติการจัดแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการประเมินตามสภาพจริง แล้วให้นำไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องโดยการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้และการเยี่ยมชั้นเรียน โดยการสังเกตการสอน

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

จากการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการตามกรอบแนวคิดการวิจัยอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน คือ ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการ เรียนรู้ โดย ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็น หัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป การวัดผล ประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน ส่วน กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถวางแผน การสอนได้เหมาะสมโดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ มีการวางแผน การสอนตามกรอบแผนที่ความคิด มีหัวข้อสำคัญ โดยทุกหัวข้อมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันดี ตามกรอบแผนที่ความคิดได้อย่างเหมาะสม แต่ปัญหาที่พบจากการวางแผนการสอน คือ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ของ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ยังไม่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยผู้นิเทศเสนอแนะให้ ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 3 คน ปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระและการวางแผนการสอนและจากการ พัฒนาครูโรงเรียนบ้านหนองฮี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มีความ สามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา การได้ตามขั้นตอนอยู่ในระดับพอใช้ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมค่อนข้างน้อย ทำให้ โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75) ส่วนกลุ่มเป้าหมายอีก จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการได้ตามขั้นตอนอยู่ในระดับดี ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การ เรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผน การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยนักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรม ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและ

สามารถกำหนดหัวเรื่องได้โดยสามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามหัวเรื่องที่กำหนด ซึ่งจากการ สัมภาษณ์และการประเมินโดยใช้แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความ เข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยครู ป.4, 5 และ 6 สามารถกำหนดหัวเรื่องได้โดยคุณภาพอยู่ใน ระดับดี ส่วนครู ป.1, 2 และ 3 สามารถกำหนดหัวเรื่องได้โดยคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความ เข้าใจและสามารถกำหนดจุดประสงค์ได้โดยกำหนดเป็นสาระสำคัญ และผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมินโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยครู ป.4, 5 และ 6 สามารถกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ได้โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนครู ป. 1, 2 และ 3 สามารถกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ได้โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความ เข้าใจและสามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้โดยกำหนดเป็นประเด็นหลัก และประเด็น ข้อย่อย ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมินโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน พบว่า กลุ่ม เป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยครู ป.4, 5 และ 6 สามารถกำหนดเนื้อหา สาระการเรียนรู้ได้โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนครู ป.1, 2 และ 3 สามารถกำหนดเนื้อหา สาระการเรียนรู้ได้โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

4. การวางแผนการสอน สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและ สามารถวางแผนการสอนได้โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ สมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบ ประเมินพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยครู ป.4, 5 และ 6 สามารถวางแผนการสอนโดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ได้โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนครู ป.1, 2 และ 3สามารถวางแผนการสอนได้โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมี ความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนที่จัดทำขึ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยครู ป.4, 5 และ 6 สามารถปฏิบัติ การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้อยู่ในระดับดี และนักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 70) ส่วนครู ป.1, 2 และ 3 สามารถปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้อยู่ ในระดับพอใช้ และนักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและ

สามารถทำการประเมินผลการเรียนรู้ได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบ สัมภาษณ์ และแบบประเมินพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยครู ป.4, 5 และ 6 สามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ส่วนครู ป.1, 2 และ 3 สามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อยู่ในระดับพอใช้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

1. การวางแผน (Planing)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน ในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2548 เพื่อวางแผนดำเนินการแก้ปัญหาในวงรอบที่ 2 โดยการพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่สามารถ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ให้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการ ประเมินผลการเรียนรู้ จึงร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การนิเทศภายใน ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ประชุม ร่วมกับผู้นิเทศเพื่อวางแผนดำเนินการกำหนดหัวเรื่องใหม่สำหรับที่จะนำไปใช้สอนใน ห้องเรียนที่รับผิดชอบให้มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนดังข้อมูลการ สัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้ประชุมกันเพื่อจะปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องใหม่ให้มีความเหมาะสมกับ วัยและความสามารถของนักเรียน...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2549 : สัมภาษณ์)
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ประชุมร่วมกับผู้นิเทศเพื่อวางแผนดำเนินการปรับปรุงการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับหัวเรื่องและเนื้อหาสาระโดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการประชุมวางแผนในการปรับปรุง การกำหนดจุดประสงค์เรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ตลอดจนกระบวนการ โดยนำเอาวิชาแกนมาเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์ของหัวเรื่อง...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2549 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในชั้นประถมปีที่ 1, 2 และ 3 ประชุมร่วมกับผู้นิเทศเพื่อวางแผนปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระให้ดีขึ้น โดยมี การกำหนดให้ปฏิบัติตามแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้

“...ได้เข้าประชุมร่วมกับผู้นิเทศในการปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาประเด็นหลักและประเด็นย่อยตามแผนที่ความคิด...” (โสภา ศรีกัลยา. 2549 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ประชุมร่วมกับผู้นิเทศเพื่อวางแผนการสอน เตรียมการสอนโดยปรับปรุงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการประชุมวางแผนร่วมกันกับผู้นิเทศเพื่อรับข้อเสนอแนะในการวางแผนการสอนเตรียมการสอน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2549 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ประชุมร่วมกับผู้นิเทศเพื่อวางแผนการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน โดยผู้นิเทศเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำแผนไปใช้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการประชุมร่วมกับผู้นิเทศเพื่อรับคำแนะนำในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปใช้ในชั้นเรียน...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2549 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ประชุมร่วมกับผู้นิเทศเพื่อวางแผนปรับปรุงการประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น โดยผู้นิเทศได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้เข้าร่วมประชุมกับผู้นิเทศเพื่อรับคำแนะนำในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จากแผนการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น...” (โสภา ศรีกัลยา. 2549 : สัมภาษณ์)

สรุป ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ได้ประชุมปรึกษาร่วมกับผู้นิเทศเพื่อกำหนดแนวทางวิธีการปรับปรุงและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้ง 6 ขั้นตอน ให้สามารถดำเนินการในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ดังนั้นจึงร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา จำนวน 1 กลยุทธ์ คือการนิเทศภายใน

2. การปฏิบัติ (Action)

การนิเทศภายใน โดยจัดทำตารางการนิเทศภายในและดำเนินการนิเทศ ระหว่างวันที่ 20-28 ธันวาคม พ.ศ. 2548 โดยผู้นิเทศชุดเดิม ซึ่งมีกิจกรรมในการนิเทศ ได้แก่ การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการสังเกตการสอน โดยในระหว่าง

การนิเทศภายในผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ และเมื่อสิ้นสุดการนิเทศภายในผู้วิจัยได้ประเมินผลการดำเนินงาน โดยใช้แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายแล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานโดยมีกำหนดการนิเทศภายใน ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 กำหนดการนิเทศภายในโดยการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน
วงรอบที่ 2

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การนิเทศโดย การสังเกต การสอน	การนิเทศโดย การตรวจแผนการ จัดการเรียนรู้	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
1	20 –24 ธันวาคม 2548	-	1.การกำหนด หัวเรื่อง 2.การกำหนด จุดประสงค์การ เรียนรู้ 3. การกำหนด เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ 4.การวางแผน การสอน 5.การปฏิบัติ การสอนตามแผน การจัดการเรียนรู้ 6.การประเมินผล การเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.ศึกษานิเทศก์ 3.นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน	ครูประจำชั้น ปีที่ 1 , 2 และ 3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การนิเทศโดย การสังเกต การสอน	การนิเทศโดย การตรวจแผนการ จัดการเรียนรู้	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
2	28 ธันวาคม 2548	1.การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ 6 ขั้นตอน 2.การมี ส่วนร่วมของ นักเรียน	1.การกำหนด หัวเรื่อง 2.การกำหนด จุดประสงค์การ เรียนรู้ 3.การกำหนด เนื้อหาสาระการ เรียนรู้ 4.การวางแผน การสอน 5.การปฏิบัติ การสอนตามแผน การจัดการเรียนรู้ 6.การประเมินผล การเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.ศึกษานิเทศก์ 3. นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน	ครูประจำชั้น ปีที่ 1, 2 และ 3

โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอนคือ การกำหนดหัวเรื่องการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการตามขั้นตอนและผลการปรากฏดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่อง โดยมีการกำหนดหัวเรื่องให้เหมาะสมกับนักเรียนได้คนละ 1 เรื่อง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องใหม่ จำนวน 1 หัวเรื่องคือ บานชื่น ซึ่งน่าจะเหมาะกับผู้เรียนดีขึ้นกว่าเดิม...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ

3 มีการปรับปรุงการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยกำหนดตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการปรับปรุงการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยกำหนดให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน จะช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น...” (นิพนธ์ ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง ไม่ยากไม่ง่ายจนเกินไป มีการกำหนดเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อยตามแผนที่ความคิด ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการปรับปรุงการกำหนดประเด็นคือ อาหารของสัตว์ ส่วนประเด็นย่อยคือ การดูแลสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ การจำแนกอาหารสัตว์ ลักษณะอาหารสัตว์ ชื่อสัตว์ การจำแนกประเภทของสัตว์ และการวาดภาพระบายสีของสัตว์ที่ชอบ...” (โสภ ศรียกุลยา. 2548 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการเตรียมการสอนการวางแผนการสอน โดยมีการปรับปรุงการวางแผนการสอนตามหัวเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นใหม่ มีการปรับปรุงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการปรับปรุงรายละเอียดและขั้นตอนกิจกรรมให้เหมาะสมมากขึ้น ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการปรับปรุงการวางแผนการสอนโดยได้ปรับปรุงกิจกรรมรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามหัวเรื่องใหม่ ที่กำหนดขึ้น...” (โสภ ศรียกุลยา. 2548 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอนตามขั้นตอนคือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียนขั้นสอน และขั้นสรุป มีการเชื่อมโยงเนื้อหาได้ดี ทำให้นักเรียนสนใจการเรียนดีขึ้น ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้ปรับปรุงกระบวนการสอนของตนเองโดยสอนตามแผนที่จัดทำขึ้น ทั้งชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป กิจกรรมที่กำหนดขึ้นน่าจะเหมาะสมและสร้างความพอใจให้กับนักเรียนได้ดีขึ้น...” (วิฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้ง่าย และตรงกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือให้เหมาะสมมากขึ้น ในการประเมินตามสภาพจริงเพื่อให้ตรงกับเนื้อหา และนักเรียนสามารถบรรลุ

จุดประสงค์...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

สรุป ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการดำเนินการตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีการปรับปรุงการกำหนดรายละเอียดเนื้อหาและกิจกรรมตามหัวข้อทั้ง 6 ขั้นตอน ทำให้ครูทั้ง 3 คน ทักษะดีขึ้น สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทั้ง 6 ขั้นตอน มีการบูรณาการเนื้อหา กิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย

3. การสังเกต (Observation)

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอนและผลการนิเทศภายในเกี่ยวกับ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอน ทั้ง 6 ขั้นตอนโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต จากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้นิเทศ ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า จากการสังเกตครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องใหม่ โดยให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนคือครู ป. 1 กำหนดหัวเรื่องคือ บานชื่น ส่วนครู ป.2 กำหนดหัวเรื่องคือ ไก่แจ้แซ่เสียง และครู ป.3 กำหนดหัวเรื่องคือ อาหารสัตว์ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้ปรับปรุงการกำหนดหัวเรื่องให้เหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้นคือ บานชื่น...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกต ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย โดยมีการกำหนดให้เหมาะสมกับหัวเรื่องครอบคลุมพฤติกรรมพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...มีการปรับปรุงการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้านโดยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ ซึ่งไม่ยากหรือง่ายเกินไป มีการกำหนดประเด็นหลักและประเด็นย่อยตามแผนที่ความคิด ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ “...ได้กำหนดประเด็นหลักคือ ไก่แจ้แซ่เสียง และประเด็นย่อยคือก็กำหนดไว้หลายลักษณะตามแผนที่ความคิด โดยใช้แผนผังใยแมงมุม...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า จากการสังเกต ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2

และ 3 มีการปรับปรุงการวางแผนการสอนโดยมีการเตรียมการสอนด้วยการเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามหัวเรื่องใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดอย่างครบถ้วนทุกชั้นตอน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการปรับปรุงการวางแผนการสอนโดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์ครบถ้วน...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 พบว่า มีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยมีการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น มีการสอนอย่างเป็นขั้นตอน คือ ชี้นำสู่บทเรียน ชี้สอนและชี้สรุป ทำให้นักเรียนสนใจการเรียน กระตือรือร้นและมีส่วนร่วมมากขึ้นดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้ปฏิบัติการสอนตามแผนที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนโดยให้ความสำคัญกับนักเรียนในการร่วมปฏิบัติกิจกรรม...” (สังคม ศรีพุทธิรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกต ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการประเมินผลโดยเน้นการประเมินนักเรียนตามสภาพจริง ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติมากขึ้น มีการบูรณาการเนื้อหา กิจกรรมและสื่อ ทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้ปรับปรุงวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ได้ง่ายด้วย...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์)

สรุป กลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ชั้นตอน โดยให้ความสำคัญกับทุกชั้นตอน ทำให้กระบวนการในการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทุกชั้นตอน

4. การสะท้อนผล (Reflection)

ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินการนิเทศภายในที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต และตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล โดยวิธีแบบสามเส้าแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยาย

4.1 สรุปผลการดำเนินการนิเทศภายในครั้งที่ 1 วันที่ 20-24 ธันวาคม

พ.ศ. 2548

โดยการตรวจสอบผลงานและแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่อง

กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และวางแผนการสอน ได้ดีขึ้น เป็นที่น่าพอใจ ดังนี้

4.1.1 การกำหนดหัวเรื่อง

การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหาคำหนดหัวเรื่อง โดยได้กำหนดหัวเรื่องใหม่ให้เหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้น ซึ่งสามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้ดีขึ้นเป็นที่น่าสนใจอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ดังนี้

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลือกหัวเรื่อง คือ อาหารสัตว์

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เลือกหัวเรื่อง คือ ไก่แจ้แซ่เสียง

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เลือกหัวเรื่อง คือ บานชื่น

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้มีการปรับปรุงแก้ปัญหาคำหนดหัวเรื่อง โดยได้กำหนดหัวเรื่องใหม่ให้เหมาะสมกับ นักเรียนมากขึ้น โดยเลือกหัวเรื่อง คือ บานชื่น ซึ่งสามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้ดีขึ้นเป็นที่น่าสนใจ ...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดหัวเรื่องใหม่ให้เหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้น โดยเลือกหัวเรื่อง คือ อาหารสัตว์ ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ปรับปรุงแก้ปัญหาคำหนดหัวเรื่อง โดยได้กำหนดหัวเรื่องใหม่ให้เหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้นเลือกหัวเรื่อง คือ ไก่แจ้แซ่เสียง ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหาคำหนดหัวเรื่อง โดยได้กำหนดหัวเรื่องใหม่ให้เหมาะสมกับนักเรียนมากขึ้น ซึ่งสามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้ดีขึ้นเป็นที่น่าสนใจอยู่ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้

จากการสังเกตการกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เลือกหัวเรื่อง คือ บานชื่น ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เลือกหัวเรื่อง คือ ไก่แจ้แซ่เสียง และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลือกหัวเรื่อง คือ อาหารสัตว์ โดยทุกคนกำลังนำเสนอผลงาน (ธีระ ภัคดิภูมิินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหาคำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย โดยสามารถดำเนินการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับหัวเรื่องอยู่ในระดับดี จุดประสงค์การ

เรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และกระบวนการหรือการจัดการ โดยนำเอาวิชาแกนมาเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของหัวเรื่อง ดังนี้

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

จำนวน 5 ข้อ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

จำนวน 6 ข้อ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

จำนวน 5 ข้อ

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้มีการปรับปรุงแก้ปัญหากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ จำนวน 6 ข้อ ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและกระบวนการหรือการจัดการ โดยนำเอาวิชาแกนมาเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของหัวเรื่อง โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ จำนวน 5 ข้อ ...” (สังคม ศรีพุทธิรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... ปรับปรุงแก้ปัญหากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ จำนวน 5 ข้อ ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “... กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย โดยสามารถดำเนินการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับหัวเรื่องอยู่ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้

จากการสังเกตการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่าย (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.3 การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหากำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ ให้สาระการเรียนรู้ไม่ยากหรือง่ายเกินไป โดยสามารถดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี มีการดำเนินการ

กำหนดข้อความต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้นตามแผนที่ความคิด (Mind Mapping) โดยกำหนดเนื้อหาย่อยได้สัมพันธ์กับเนื้อหาหลักเป็นอย่างดี โดยใช้แผนผังใยแมงมุม (Web Diagram) คือ

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการกำหนดประเด็นหลัก คือ บานชื่น ส่วนประเด็นย่อย คือ การปลูกบานชื่น การบำรุงรักษา สีต่าง ๆ (Color) อ่าน-เขียนคำศัพท์ วาดภาพระบายสีดอกบานชื่น การบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 9 การลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 9 และ โจทย์ปัญหา ทำให้สามารถนำไปวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีการกำหนดประเด็นหลัก คือ ไก่แจ้แซ่เสียง ส่วนประเด็นย่อย คือ English , Egg , Hen , Click มารยาทการพูด การนำเสนอ วาดภาพไก่ ร้องเพลงไก่แจ้ การให้อาหาร การดูแลสัตว์ และชนิดของสัตว์ปีก ทำให้สามารถนำไปวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการกำหนดประเด็นหลัก คือ อาหารของสัตว์ ส่วนประเด็นย่อย คือ การดูแลสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ การจำแนกอาหารสัตว์ ลักษณะอาหาร ชื่อสัตว์ การจำแนกประเภทของสัตว์ วาดภาพระบายสีของสัตว์ที่นักเรียนชอบ ทำให้สามารถนำไปวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้ปรับปรุงแก้ปัญหาการกำหนดประเด็นหลัก คือ ไก่แจ้แซ่เสียง ส่วนประเด็นย่อยคือ English , Egg , Hen , Click มารยาทการพูด การนำเสนอ วาดภาพไก่ ร้องเพลงไก่แจ้ การให้อาหาร การดูแลสัตว์ และชนิดของสัตว์ปีก ทำให้สามารถนำไปวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว และได้กำหนดข้อความต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้นตามแผนที่ความคิด (Mind Mapping) โดยกำหนดเนื้อหาย่อยได้สัมพันธ์กับเนื้อหาหลักเป็นอย่างดี โดยใช้แผนผังใยแมงมุม ...” (วัฒนาร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีการกำหนดประเด็นหลัก คือ อาหารของสัตว์ ส่วนประเด็นย่อย คือ การดูแลสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ การจำแนกอาหารสัตว์ ลักษณะอาหาร ชื่อสัตว์ การจำแนกประเภทของสัตว์ วาดภาพระบายสีของสัตว์ที่นักเรียนชอบ ทำให้สามารถนำไปวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหาการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหัวเรื่องที่กำหนดขึ้นใหม่ ให้สาระการเรียนรู้ไม่ยากหรือง่ายเกินไป โดยสามารถดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการกำหนดประเด็นหลัก คือ บานชื่น ส่วนประเด็นย่อย คือ การปลูกบานชื่น การบำรุงรักษา สีต่าง ๆ (Color) อ่าน-เขียนคำศัพท์ วาดภาพระบายสี ดอกบานชื่น การบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 9 การลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 9 และโจทย์ปัญหา ทำให้สามารถนำไปวางแผนการสอนได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้นิเทศกำลังชมเชยผลงาน (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.4 การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหาการวางแผนการสอนตามหัวเรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นใหม่ ทั้งขั้นตอนกิจกรรม การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ โดยสามารถดำเนินการวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี มีการดำเนินงานตามกรอบแนวทางตามแผนที่ความคิด (Mind Mapping) โดยสามารถกำหนดรายละเอียด และขั้นตอนการดำเนินการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการในหัวข้อสำคัญต่าง ๆ ได้ดีขึ้นทั้งสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน ดังนี้

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วางแผนการสอนโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิชาวิทยาศาสตร์เป็นแกนใช้เวลาในการสอน 5 ชั่วโมง

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วางแผนการสอนโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิชาภาษาไทยเป็นแกนใช้เวลาในการสอน 6 ชั่วโมง

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วางแผนการสอนโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิชาวิทยาศาสตร์เป็นแกนโดยใช้เวลาในการสอน 6 ชั่วโมง

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานตามกรอบแนวทางตามแผนที่ความคิด (Mind Mapping) โดยสามารถกำหนดรายละเอียด และขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการในหัวข้อสำคัญต่าง ๆ ได้ดีขึ้นทั้งสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้ดำเนินการวางแผนการสอนโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิชาวิทยาศาสตร์เป็นแกนใช้เวลาในการสอน 5 ชั่วโมง ...” (สังคม ศรีพุทธธีรรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ,

2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหการวางแผนการสอนตามหัวเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นใหม่ทั้งขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ โดยสามารถดำเนินการวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการวางแผนการสอน พบว่า ครูชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 มีการวางแผนการสอนโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิชาภาษาไทยเป็นแกนใช้เวลาในการสอน 6 ชั่วโมง และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วางแผนการสอนโดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยมีวิทยาศาสตร์เป็นแกน โดยใช้เวลาในการสอน 5 ชั่วโมง โดยผู้นิเทศกำลังชมเชยผลงาน (ธีระ ภักดีภูมิรินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.5 การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป มีการเชื่อมโยงเนื้อหาได้ดี ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมมากขึ้น การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมทำให้นักเรียน อยากรู้อยากเรียนมากขึ้น

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้มีการปรับปรุงแก้ปัญหการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพดีขึ้น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมมากขึ้น ...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีการเชื่อมโยงเนื้อหาได้ดี นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรม มากขึ้น ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียน ป. 3 มีส่วนร่วมกับกิจกรรมมากขึ้น การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม อยากรู้อยากเรียนมากขึ้น (ธีระ ภักดีภูมิรินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.1.6 การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงแก้ปัญหาการประเมินผลได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการเน้นให้นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้ไปใช้ได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อหลากหลาย นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ง่าย และกิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ปฏิบัติการประเมินผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้ สอดคล้องกับเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้ไปใช้ได้จริง ...” (สังคม ศรีพุทธรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... มีการบูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อหลากหลาย นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ง่าย และกิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 กำลังนำเครื่องมือที่จัดทำขึ้นไปใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งพบว่าสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม (ธีระ ภัคศิภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

4.2 สรุปผลจากการนิเทศภายในครั้งที่ 2 วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2548

ผลการนิเทศภายใน วันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2548 โดยการตรวจสอบผลงานทั้ง 6 ชั้นตอนและการสังเกตการสอนตามเนื้อหาและขั้นตอน การสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียนโดยใช้แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 5 เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินฉบับที่ 1 และ 2 พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปรับปรุงการดำเนินงานได้ดีขึ้น โดยมีการกำหนดหัวเรื่องและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น มีการปรับปรุงการกำหนดเนื้อหาสาระและการวางแผนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และสามารถดำเนินการประเมินผล

ตามสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 65) ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถกำหนดหัวเรื่องได้ทุกคน ๆ ละ 1 หัวเรื่อง ซึ่งมีความเหมาะสมน่าพอใจ โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้กำหนดหัวเรื่อง คือ บานชื่น แล้วนำมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ตามขั้นตอน โดยเมื่อนำไปใช้สอนจริงแล้วทำให้นักเรียนมีความสนใจ การเรียนมากขึ้น ...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดหัวเรื่อง คือ อาหารของสัตว์ แล้วดำเนินการจัดทำรายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการโดยมีรายละเอียดสมบูรณ์ครบถ้วน การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนดีขึ้น ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองดีขึ้น ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นทุกแผนการจัดการเรียนรู้ และขอให้ทุกคนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน มีการกำหนดหัวเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ ได้สัมพันธ์กันดีมีความเหมาะสมมากขึ้น ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามหัวเรื่องและเนื้อหาที่กำหนดขึ้นใหม่ได้ โดยสามารถกำหนดได้อย่างครอบคลุมพฤติกรรมพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับหัวเรื่องและเนื้อหาสาระและให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ขึ้นใหม่ได้โดยมีการดำเนินการกำหนดเป็นประเด็นหลัก และประเด็นย่อย โดยใช้แผนที่ความคิดและแผนผังใยแมงมุม โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้กำหนดเนื้อหาสาระคือ อาหารสัตว์ และประเด็นย่อยอีก 7 ประเด็นย่อย โดยใช้แผนที่ความคิดและแผนผังใยแมงมุม ทำให้

สามารถนำไปใช้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” (โสภา ศรีกัลยา. 2548 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอนพบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถเตรียมการสอนและวางแผนการสอนโดยการเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ความคิด โดยมีการกำหนดขั้นตอนและกระบวนการจัดกิจกรรมที่สมบูรณ์ครบถ้วน โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้วางแผนการสอนโดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ความคิด โดยกำหนดการสอนอย่างเป็นขั้นตอน มีกระบวนการที่ครบถ้วน...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์) “... ได้พัฒนาตนเองโดยการวางแผนดำเนินงานตามขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในหลายรายวิชา และเน้นการมีส่วนร่วมและการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น ...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองดีขึ้น ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นทุกแผนการจัดการเรียนรู้ และขอให้ทุกคนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2548 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีการปฏิบัติการสอนตามแผนที่จัดทำขึ้นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้กระบวนการ มีส่วนร่วมกับกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและนำความรู้ไปใช้ได้ ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้จัดการเรียนการสอนตามแผนที่จัดทำขึ้น โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กิจกรรมที่ใช้มีความเหมาะสมนักเรียนมีส่วนร่วมและพอใจกับกิจกรรมมากขึ้น...” (สังคม ศรีพุทธธีรัตน์. 2548 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการสังเกตการสอนตามเนื้อหาและขั้นตอน การสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน พบว่า นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ พูดคุยซักถามซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้ไปใช้ได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย นักเรียนมีแนวโน้มว่าจะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการ

ครูทั้ง 3 คน ได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 เรื่อง ไปใช้จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ทำให้เป็นที่สนใจของนักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วม กระตือรือร้น บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ไม่ยากนัก กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

จากการสังเกตการวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญและกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2548 : บันทึกการสังเกต)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ได้โดยเน้นสภาพจริงมากขึ้น นักเรียนได้รับการประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ตรงกับเนื้อหาและกิจกรรม ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “...ได้กำหนดให้มีวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม...” (วัฒนาพร ป้อมอาสา. 2548 : สัมภาษณ์)

สรุป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน เกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งสรุปได้ว่ากลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองดีขึ้น โดยสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามขั้นตอนอยู่ในระดับดี ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหา สอนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญและกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการ

และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยนักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 65)

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

จากการดำเนินการพบว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียน จุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหา สอนจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญและกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยนักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนและนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 65) และความสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองดีขึ้น โดยสามารถดำเนินการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามขั้นตอนอยู่ในระดับดี ทั้งการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระ ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถ ดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมินผลงาน โดยใช้แบบ สัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ผลงานการกำหนดหัวเรื่องของครูชั้น ป.1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ และประเมิน ผลงานโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน พบว่า ผลงานการกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ของครูป. 1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ ทั้งจากการสัมภาษณ์และการ ประเมินผลงานโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน พบว่า ผลงานการกำหนดเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ของครู ป.1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

4. การวางแผนการสอน สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการวางแผนการสอน เตรียมการสอน โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์และประเมินผลงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ผลงานและแผนการจัดการเรียนรู้ของ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพน่าพอใจ นักเรียนมีส่วนร่วมและพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์และประเมินผลงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 อยู่ในระดับดี

6. การประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ได้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น มีเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้ง่ายหรือจากการสัมภาษณ์ และการประเมินผลงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน พบว่า ผลงานการประเมินผลการเรียนรู้ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 3

เพื่อเป็นการยืนยันประสิทธิภาพของกลยุทธ์และผลการพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์วิธีการและกิจกรรม ไปใช้ดำเนินการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่โรงเรียนบ้านสระบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งการดำเนินงานและผลการดำเนินการปรากฏ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

ผู้วิจัยได้วางแผนโดยทำการติดต่อประสานงานเพื่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนบ้านสระบก ในการนำวิธีการและกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านสระบก ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงร่วมกันประชุมปรึกษารื้อกับครูโรงเรียนบ้านสระบก เพื่อให้ครูสนใจในการเป็นผู้ร่วมวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับครูจนทุกคนมีความเข้าใจวิธีการดำเนินงาน จึงมีครูที่ประสงค์จะเป็นผู้ร่วมวิจัยในการพัฒนาครั้งนี้ จำนวน 3 คน คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จากนั้นเมื่อได้ผู้ร่วมวิจัยแล้วจึงดำเนินการศึกษา

สภาพปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2549 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การจัดการเรียนรู้ขาดความหลากหลาย ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นให้บูรณาการจากหลายกลุ่มวิชา ครูผู้สอนยังมีพฤติกรรมการสอนแบบให้นักเรียนท่องจำเนื้อหา ซึ่งทำให้ผู้เรียนขาดการส่งเสริมเพื่อให้มีโอกาสแสวงหาความรู้ในห้องเรียน ผู้เรียนไม่สามารถค้นหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นครูยังขาดประสบการณ์ในการสร้างบรรยากาศ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและนักเรียนกับครู ทำให้นักเรียนขาดน้ำใจและขาดความเอื้ออาทร ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ ครูมักให้นักเรียนจดบันทึกตามหนังสือ และฟังครูพูดหน้าชั้นแล้วจดบันทึกตามครู นักเรียนไม่มีโอกาสเรียนเป็นกระบวนการและไม่มีส่วนร่วมในการสอนของครู ทำให้ขาดการอภิปรายและวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งครูผู้สอนไม่เชื่อมโยงความรู้ที่จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจน นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน และครูไม่ค่อยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนได้ประยุกต์ใช้ หรือการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ นักเรียนค่อนข้างเฉื่อยชา และขาดความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยโดยยังไม่สามารถกำหนดหัวเรื่องให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือได้ ทำให้การเรียนการสอนที่ผ่านมามีหัวข้อที่ยังไม่เหมาะสม ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีความรู้ความเข้าใจน้อยและขาดทักษะในการเขียนและกำหนดหัวเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยโดยยังไม่สามารถกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้น้อย ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ครูมีความรู้ความเข้าใจน้อย และขาดทักษะในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้น้อย...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย และไม่สามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายเป็นที่น่าพอใจ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีความรู้ความ

เข้าใจน้อยในการกำหนดเนื้อหาที่จะใช้สอน นักเรียน โดยเฉพาะการบูรณาการหลายวิชาภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน... (วชิรภรณ์ แสงธนะ. 2549 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย โดยยังไม่สามารถดำเนินการวางแผนการสอนเตรียมการสอนและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้สอนโดยการดำเนินการวางแผนการสอนที่ผ่านมาจากประสิทธิภาพ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีความเข้าใจในการวางแผนและเตรียมการสอน ทำให้การสอนที่ผ่านมาจากประสิทธิภาพ ไม่น่าพอใจเท่าที่ควร...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย และการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ยังขาดประสิทธิภาพ นักเรียนขาดการมีส่วนร่วม ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน ขาดทักษะและความรู้ในหลายด้าน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...มีความเข้าใจน้อย และการสอนตามแผนที่จัดทำขึ้น ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนเมื่อการเรียนและขาดความรู้ทักษะในด้านอื่น ๆ ด้วย...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย และไม่สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ทำให้การประเมินผลที่ผ่านมามีไม่สอดคล้องกับสภาพจริง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “... มีความรู้ความเข้าใจน้อยในการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทำให้การใช้เครื่องมือและการกำหนดวิธีการในการประเมินยังไม่เหมาะสม...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

สรุป ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย และขาดทักษะโดยยังไม่สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการทั้ง 6 ขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน ขาดสิ่งเร้าใจ เฉื่อยชา และขาดความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้นจึงร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบการพัฒนาทั้ง 6 ขั้นตอน โดยกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมเช่นเดียวกับกรณีที่ใช้กับโรงเรียนบ้านหนองฮี คือ การอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน

2. การปฏิบัติ (Action)

2.1 การอบรมปฏิบัติการ

การอบรมปฏิบัติการมีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบการพัฒนา 6 ขั้นตอน ดำเนินการโดย
 ผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนเข้ารับการอบรมปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 10-12 มกราคม พ.ศ.
 2549 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านสระปาก โดยเชิญวิทยากร จำนวน 2 คน คือ
 ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และนายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน
 ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเม็กดำ โดยขั้นตอนกิจกรรมในการ อบรม ได้ดำเนินการ
 ตามกำหนดการเกี่ยวกับที่ใช้อบรมครูโรงเรียนบ้านหนองฮี โดยในระหว่าง การอบรมปฏิบัติ
 การวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสังเกต และเมื่อสิ้นสุดการอบรมปฏิบัติการวิจัยได้
 ประเมินผลการดำเนินงาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูแล้วนำ
 ข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

2.2 การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานมีเป้าหมายเพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ และมีความรู้ความ
 เข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดำเนินการโดยครูผู้สอนเดินทางไป
 ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ
 อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการในวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2549 โดยกำหนดประเด็นการ
 ศึกษาดูงาน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ เมื่อเดินทาง
 ไปถึงโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นโรง
 เรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ครูทุกคนได้รับฟังการ
 บรรยายให้ความรู้จากวิทยากร คือ หัวหน้าวิชาการ โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ ในเรื่อง
 การเลือกเรื่องที่จะจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิควิธีการ
 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการและการวัดผลประเมินผลตาม
 สภาพจริง จากนั้นได้ไปสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ชั้นประถมศึกษาปีที่
 4 โดยครูประจำชั้นซึ่งเป็นครูชำนาญการพิเศษ เป็นผู้สาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้น
 ได้เยี่ยมชมและศึกษาผลงานการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 ผลงานนักเรียน เอกสารการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงที่นำมาจัดนิทรรศการไว้หน้า
 ห้องเรียน มีการซักถามปัญหาข้อสงสัยกับครูต้นแบบการสอนแบบบูรณาการจนเข้าใจใน
 ข้อสงสัยและพอใจ

2.3 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายในมีเป้าหมายเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการเขียนแผนการ
 จัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดำเนินการนิเทศระหว่างวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2549 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 โดยผู้นิเทศ จำนวน 3 คน คือ ผู้วิจัย นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1 คน โดยมีกิจกรรมการนิเทศ จำนวน 2 กิจกรรม คือ การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการสังเกตการสอน เพื่อกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในชั้นเรียน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 กำหนดการนิเทศภายในโดยการตรวจแผนจัดการเรียนรู้และการสังเกตการสอน

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การนิเทศโดย การสังเกต การสอน	การนิเทศโดยการ ตรวจแผนการจัด การเรียนรู้	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
1	23 มกราคม 2549 ถึง 11 กุมภาพันธ์ 2549	-	1.การกำหนด หัวเรื่อง 2.การกำหนด จุดประสงค์ การเรียนรู้ 3.การกำหนด เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ 4. การวางแผน การสอน 5.การปฏิบัติ การสอนตาม แผนการจัดการ เรียนรู้ 6.การประเมินผล การเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.ศึกษานิเทศก์ 3. นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน	กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	การนิเทศโดย การสังเกต การสอน	การนิเทศโดยการ ตรวจแผนการจัด การเรียนรู้	ผู้นิเทศ	ผู้รับการนิเทศ
2	17 กุมภาพันธ์ 2549	1. การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ 6 ขั้นตอน 2. การมีส่วน ร่วมของนัก เรียน	1.การกำหนด หัวเรื่อง 2.การกำหนด จุดประสงค์ การเรียนรู้ 3.การกำหนด เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ 4.การวางแผน การสอน 5.การปฏิบัติ การสอนตาม แผนการจัดการ เรียนรู้ 6.การประเมินผล การเรียนรู้	1.ผู้วิจัย 2.ศึกษานิเทศก์ 3. นายศักดิ์พงษ์ หอมหวาน	กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน

โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินงานและผลปรากฏดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูมีการดำเนินการกำหนดหัวเรื่องคนละ 1 เรื่อง คือ ครูชั้น ป.4 กำหนดหัวเรื่องคือร่างกายของคน ส่วนครู ป.5 กำหนดหัวเรื่องคือ บทประยุทธ์และครู ป.6 กำหนดหัวเรื่องคือการประมาณค่า ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้
“...ได้มีการกำหนดหัวเรื่อง จำนวน 1 หัวเรื่อง คือ ร่างกายของคนซึ่งคิดว่าไม่ยากเบื่อง่ายเกินไปสำหรับนักเรียน...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูมีการดำเนินการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยมีการกำหนดให้ครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน มีความสอดคล้องกับหัวเรื่อง และมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยมีการกำหนดให้ครอบคลุมทุกด้านสอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยมุ่งให้นักเรียนมีความเข้าใจและปฏิบัติได้...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)
3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการดำเนินการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อย ซึ่งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมกับนักเรียนไม่ยากหรือง่ายเกินไป ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อย โดยให้วิชาภาษาไทยเป็นแกน ซึ่งมีเนื้อหาบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ซึ่งจะไม่ยากหรือง่ายเกินไป...” (วชิราภรณ์ แสงธนะ. 2549 : สัมภาษณ์)
4. การวางแผนการสอน พบว่า ครูมีการดำเนินการวางแผนและเตรียมการสอน โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อและองค์ประกอบของแผนอย่างครบถ้วน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้วางแผนและเตรียมการสอนโดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีองค์ประกอบสมบูรณ์ตรงกัน...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์)
5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมกระตือรือร้นและสนุกกับการเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้ปฏิบัติการสอนตามแผนที่จัดทำขึ้น โดยมีการเชื่อมโยงเนื้อหาจากหลายวิชานักเรียนมีส่วนร่วมทั้งกิจกรรมและสนุกกับการเรียน...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)
6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ได้อย่างเหมาะสม โดยมีการให้คะแนนจากผลงาน มีเครื่องมือหลายชนิด เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหาและหัวเรื่อง ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้ดำเนินการประเมินผลโดยเน้นสภาพจริงและผลงานมีการกำหนดวิธีการหลักเกณฑ์ให้คะแนนและมีเครื่องมือประเมินผลหลายชนิด...” (วชิราภรณ์ แสงธนะ. 2549 : สัมภาษณ์)
- สรุป ครูมีการดำเนินการตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้ง 6 ขั้นตอนโดยทุกคนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเหมาะสม โดยสามารถนำเสนอผลงานได้ตามกำหนด

3. การสังเกต (Observation)

3.1 การอบรมปฏิบัติการ เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต จากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และวิทยากร

3.2 การศึกษาดูงาน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต จากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย

3.3 การนิเทศภายใน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการนิเทศภายใน โดยการตรวจแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ และผลการนิเทศภายในเกี่ยวกับ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามขั้นตอน โดยการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต จากแหล่งข้อมูล คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้นิเทศ

โดยจากการสังเกตกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอนคือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระ การเรียนรู้การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ปรากฏผลดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า จากการสังเกตครูมีการกำหนดหัวเรื่องได้ คนละ 1 หัวเรื่อง คือ ครู ป.4 กำหนดหัวเรื่องคือ ร่างกายของคน ส่วนครู ป.5 กำหนดหัวเรื่องคือ บทประยุกต์ และครู ป.6 กำหนดหัวเรื่องคือ การประมาณค่า โดยทุกหัวเรื่องมีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ "...มีการกำหนดให้ครูกำหนดหัวเรื่อง คนละ 1 หัวเรื่อง จึงพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนคือ เรื่อง ร่างกายของคน..." (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์)

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตครูมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีการกำหนดได้ครอบคลุมพฤติกรรมคือ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย มีความสอดคล้องกับหัวเรื่องที่กำหนดขึ้น ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ "...ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดให้ครอบคลุมพฤติกรรม มีความสอดคล้องกับหัวเรื่องที่กำหนดขึ้น..." (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกต ครูมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อย ซึ่งมีการบูรณาการ

เชื่อมโยงกับเนื้อหาเข้ารวมวิชาต่าง ๆ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้จัดทำเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อยโดยบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับรายวิชาอื่น ๆ ด้วย...” (วชิราภรณ์ แสงระณุ. 2549 : สัมภาษณ์)

4. การวางแผนการสอน พบว่า จากการสังเกตครูมีการวางแผนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งให้ผู้นิเทศตรวจสอบได้ตามกำหนด โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดสมบูรณ์ครบถ้วนทุกคน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้เตรียมการสอนโดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งให้ผู้นิเทศตรวจสอบได้ตามกำหนด มีการบูรณาการเนื้อหาให้เชื่อมโยงกันในหลายรายวิชา...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์)

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตครูมีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยได้ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้สอนและชี้สรุป นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทุกขั้นตอนทำให้บรรยากาศในการเรียนสนุกสนานและนักเรียนพึงพอใจ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้สอนตามแผนที่จัดทำขึ้นตามขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน ชี้สอนและชี้สรุปให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในทุกขั้นตอน บรรยากาศการเรียนสนุกสนานรื่น และนักเรียนก็พอใจกับกิจกรรม...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตครูมีการจัดการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีการประเมินตามสภาพจริง มีการให้คะแนนจากผลงานมีแบบฟอร์มให้คะแนนและแบบบันทึกคะแนน ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ดังนี้ “...ได้ดำเนินการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินหลายชนิด มีแบบบันทึกคะแนนเป็นรายบุคคล และเน้นการประเมินตามสภาพจริง (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

สรุป จากการสังเกตครูมีการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอน โดยมีการพัฒนาตนเองในการกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหา การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมทุกขั้นตอน และพึงพอใจกับกิจกรรมที่ครูกำหนด

4. การสะท้อนผล (Reflection)

4.1 การอบรมปฏิบัติการ

ผลการดำเนินงาน พบว่า ครูผู้สอนทั้ง 3 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมและทั้ง 6 ชั้นตอน อยู่ในระดับมาก มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก และผลงานของครูผู้สอนทั้ง 3 คน คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีคุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง โดยการอบรมปฏิบัติการประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ครูผู้สอนได้รับความรู้และมีทักษะเพิ่มขึ้นในการปฏิบัติและนำเสนอผลงานได้ตามที่กำหนดทั้ง 6 ชั้นตอน ตลอดจนมีการอภิปรายและซักถามเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการดำเนินการอบรมปฏิบัติการ คือ กลุ่มเป้าหมายยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติการในชั้นเรียน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่พบจากการดำเนินการอบรมปฏิบัติการ คือ ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ "... มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมและทั้ง 6 ชั้นตอนอยู่ในระดับมาก ..." (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์) "... แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการยังมีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง ..." (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์) "... คิดว่าผลงานและความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ..." (วชิราภรณ์ แสงระนุ. 2549 : สัมภาษณ์) "... มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นในระดับมากทุกชั้นตอน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ทักษะและความสามารถตลอดจนความมั่นใจยังคงต้องการพัฒนาเพิ่มเติม ..." (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์) "... แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการยังมีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง ..." (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2549 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการดำเนินการอบรมปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนฝึกปฏิบัติตามใบงานที่จัดเตรียมไว้ โดยกลุ่มเป้าหมายกระตือรือร้นสนใจในการฝึกปฏิบัติ มีการนำเสนอผลงาน อภิปราย ซักถามกัน ทำให้มีผลงานส่งวิทยากรได้ตามกำหนดทุกคน (ธีระ ภัคคิณมินทร์. 2549 : บันทึกการสังเกต)

สรุป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตเกี่ยวกับผลการ อบรมปฏิบัติการ ซึ่งสรุปได้ว่ากลยุทธ์ การอบรมปฏิบัติการโดยรวมและทุกขั้นตอน คือ การบรรยายเนื้อหาตามใบความรู้ การฝึกปฏิบัติตามใบงาน การฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การนำเสนอผลงาน และการประชุมสรุปผลการอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยทุกคน ได้รับความรู้และมีทักษะเพิ่มขึ้น โดย มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอนเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การกำหนดหัวเรื่อง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

4.2 การศึกษาคุณภาพ

จากการศึกษาคุณภาพที่โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็น โรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ บูรณาการในวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2549 พบว่า ครูผู้สอนทั้ง 3 คน ได้ประสบการณ์ตรง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก มีความเข้าใจในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

ปัญหาที่พบ

ปัญหาที่พบจากการดำเนินการศึกษาคุณภาพ คือ ครูผู้สอนยังไม่มั่นใจในการ ที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาคูณาน มีเวลาจำกัด ทำให้กลุ่มเป้าหมายยังไม่มั่นใจในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่โรงเรียน ได้อย่างมีคุณภาพ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางในการแก้ไขปัญหามาจากการดำเนินการศึกษาคุณภาพ คือ การให้กับครู ได้ปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน เพื่อส่งให้ผู้นิเทศตรวจสอบแล้วนำไป ใช้สอนในชั้นเรียน

ตั้งข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน มากขึ้น แต่ยังไม่แน่ใจในการใช้สอนในห้องเรียน ...” (ชिरารักษ์ แสงธนะ. 2549 : สัมภาษณ์) “... มีความเข้าใจในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้แบบบูรณาการ ...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) “... ได้ประสบการณ์

ตรงและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน ...” (ศิริ ปะทะโน. 12 มกราคม 2549 : สัมภาษณ์)
 “... มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นทุกขั้นตอน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ แต่ไม่มีทักษะและไม่มั่นใจในความสามารถจัดการเรียนรู้ ...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการดำเนินการศึกษาดูงาน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกำลังฟังบรรยายจากวิทยากร คือ หัวหน้าวิชาการโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ ในเรื่องการเลือกเรื่องที่จะจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ...” (ธีระ ภักดิ์ภูมินทร์. 2549 : บันทึกการสังเกต)

สรุป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมวิจัยและผลจากการศึกษาดูงาน ซึ่งสรุปได้ว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก มีความเข้าใจในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง แต่ปัญหาที่พบจากการดำเนินการศึกษาดูงาน คือ ครูยังไม่มั่นใจในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาดูงานมีเวลาจำกัด ทำให้กลุ่มเป้าหมายยังไม่มั่นใจในการที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

4.3 การนิเทศภายใน

4.3.1 สรุปผลการนิเทศภายในครั้งที่ 1 ระหว่าง วันที่ 23 มกราคม

พ.ศ. 2549 ถึง 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

ผลการนิเทศภายในโดยการตรวจสอบผลงานและแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 3 คน สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่อง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และวางแผนการสอนได้ตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้

1) การกำหนดหัวเรื่อง

การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้หัวเรื่อง คือ ร่างกายของคน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้หัวเรื่อง คือ บทประยุกต์ และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้หัวเรื่อง คือ การประมาณค่า โดยทั้ง 3 คน สามารถกำหนดหัวเรื่อง

ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนทั้ง 3 คน สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยกำหนดได้ครอบคลุมพฤติกรรม คือ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย มีความสอดคล้องกับหัวเรื่องและมีความเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียน โดยมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3) การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นย่อยที่บูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ โดยนำมาบูรณาการโดยใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นย่อยที่บูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี และภาษาไทย

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นย่อยที่บูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้เนื้อหาภาษาไทยเป็นแกน

ซึ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป

4) การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอน พบว่า ครูผู้สอนจำนวน 3 คน สามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็นหัวข้อ และเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... มีความรู้ความเข้าใจและได้กำหนดใช้หัวเรื่องคือ เรื่องการประมาณค่า ...” (วชิราภรณ์ แสงธนะ, 2549 : สัมภาษณ์) “... สามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยกำหนดได้ครอบคลุมพฤติกรรม คือ ทั้งพุทธิพิสัย ทักษะ

พิสัย มีความสอดคล้องกับหัวเรื่องและมีความเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียน โดยมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) “... ได้กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นย่อยที่บูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยนำมาบูรณาการโดยใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน ...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์) “... มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็นหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอนแหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน ...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) “...กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2549 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกต พบว่า ครูผู้สอน กำลังนำเสนอผลงานการเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน (ธีระ ภักดิ์ภูมิจันทร์. 2549 : บันทึกการสังเกต)

5) การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอน จำนวน 3 คน สามารถดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยดำเนินการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเชื่อมโยงจากเนื้อหาหนึ่งไปสู่อีกเนื้อหาหนึ่งได้ดี นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ครูออกแบบมาให้ ทำให้กิจกรรมการเรียนมีความสนุกสนานบรรยากาศในชั้นเรียนดี

6) การประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนจำนวน 2 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ดำเนินการประเมินผลการเรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้อย่างเหมาะสม โดยมีการให้คะแนนจากผลงานการปฏิบัติ มีการใช้เครื่องมือวัดผลหลายชนิดทั้งแบบสังเกต การจดบันทึกกิจกรรมทำแผน และแบบประเมินผลงาน

ส่วนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นยังไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นเพราะว่าอยู่ในระยะเริ่มต้นของการใช้เครื่องมือทำให้ค่อนข้างตื่นเต้นและ

ไม่ชำนาญ ดังนั้น ผู้นิเทศจึงเสนอแนะและให้คำแนะนำในการปรับปรุงการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันและเหมาะสมกับเวลาทำให้มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองตลอดระยะเวลาที่ผู้นิเทศทำการสังเกตการสอน

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการสังเกตการสอน พบว่า ครูผู้สอนทั้ง 3 คน สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้ในระดับดี

ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ “... ได้ปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเชื่อมโยงจากเนื้อหาหนึ่งไปสู่อีกเนื้อหาหนึ่งได้ดี...” (วชิราภรณ์ แสงระนุ. 11 กุมภาพันธ์ 2549 : สัมภาษณ์) “... ได้ให้คะแนนจากผลงานการปฏิบัติ มีการใช้เครื่องมือวัดผลหลายชนิดทั้งแบบสังเกต การจดบันทึกกิจกรรมท้ายแผน และแบบประเมินผลงาน ...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) “... ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเชื่อมโยงจากเนื้อหาหนึ่งไปสู่อีกเนื้อหาหนึ่ง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ครูออกแบบมา ...” (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์) “... มีการประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงโดยมีการให้คะแนนจากผลงานการปฏิบัติ มีการใช้เครื่องมือวัดผลหลายชนิด ...” (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) “...ครูผู้สอนทั้ง 3 คน สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงได้ในระดับดี ...” (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2549 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ครูออกแบบมาให้ ทำให้กิจกรรมการเรียนมีความสนุกสนานบรรยากาศในชั้นเรียนดี การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดทำขึ้นยังไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นเพราะว่าอยู่ในระยะเริ่มต้นของการใช้เครื่องมือทำให้ค่อนข้างตื่นเต็นและไม่ชำนาญ (ธีระ ภัคดิภูมินทร์ 2549 : บันทึกการสังเกต)

4.3.2 สรุปผลจากการนิเทศภายในครั้งที่ 2 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

ผลการนิเทศภายใน วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 โดยการสังเกตการสอนตามเนื้อหาและขั้นตอน การสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน และการสัมภาษณ์นักเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 5 เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบประเมินฉบับที่ 1 และ 2 พบว่า

ครูผู้สอนจำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมและทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับดี และโดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการอยู่

ในระดับมาก (ร้อยละ 77) โดยนักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์พูดคุยซักถามซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้ไปใช้ได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย นักเรียนมีแนวโน้มว่าจะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการ และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชาการที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญและกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลดังนี้

1. การกำหนดหัวเรื่อง พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดหัวเรื่องได้คนละ 1 หัวเรื่อง โดยผลงานมีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับดี
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความครอบคลุมพฤติกรรมและสอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทั้งประเด็นหลักและประเด็นย่อย โดยมีการบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี
4. การวางแผนการสอน พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็นหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบสมบูรณ์ครบถ้วนได้ โดยผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับดี
5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความสามารถปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกชั้นตอน อยู่ในระดับดีโดยนักเรียนมีส่วนร่วมและพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
6. การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 สามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยผลงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ดังข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้ "... นักเรียน

ได้ลงมือทำกิจกรรม ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ..." (วชิราภรณ์ แสงธนะ. 2549 : สัมภาษณ์) "... มีการบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ทุกชั้นตอน ..." (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) "... ได้กำหนดเนื้อหาสาระประเด็นย่อยที่บูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยนำมาบูรณาการโดยใช้วิชาภาษาไทยเป็นแกน ..." (ศิริ ปะทะโน. 2549 : สัมภาษณ์) "... มีความรู้ความเข้าใจมีการวางแผนการสอนโดยกำหนดเป็นหัวข้อและเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ และบันทึกผลหลังสอน ..." (วิไลวรรณ ภูมิศรีจันทร์. 2549 : สัมภาษณ์) "... ครูผู้สอนจำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ชั้นตอน ได้อยู่ในระดับดี ..." (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2549 : สัมภาษณ์) "... แผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี โดยมีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้การกำหนดเนื้อหาสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญ และกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ..." (พงษ์ศักดิ์ หอมหวาน. 2549 : สัมภาษณ์)

และข้อมูลจากการสังเกต ดังนี้ จากการสังเกตการสังเกตการสอนตามเนื้อหาและชั้นตอน การสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียน พบว่า นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์ พูดคุยซักถามซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้ไปใช้ได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย นักเรียนมีแนวโน้มว่าจะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการ (ธีระ ภัคดิภูมิินทร์ 2549 : บันทึกการสังเกต)

สรุป กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้นิเทศประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมินเกี่ยวกับความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งสรุปได้ว่ากลยุทธ์การนิเทศภายใน โดยรวมและชั้นตอนการดำเนินการนิเทศโดยการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และการสังเกตการสอน มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผลการพัฒนา พบว่า ครูผู้สอนมีความเข้าใจและมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก และสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้โดยรวมและทั้ง 6 ขั้นตอน อยู่ในระดับดี และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม อยู่ในระดับดี

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 3

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อสรุปข้อมูลจากเครื่องมือและสะท้อนผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์การพัฒนาพบว่า ครูผู้สอนจำนวน 3 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตามขั้นตอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ขั้นตอนอยู่ในระดับดี และโดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 77) โดยนักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์พูดคุยซักถามซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นำความรู้ไปใช้ได้จริง มีการบูรณาการเนื้อหาและพหุปัญญา มีกิจกรรมและสื่อที่หลากหลาย นักเรียนมีแนวโน้มว่าจะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและเนื้อหาตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการ มีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหา การศึกษาจุดประสงค์วิชาหลักและวิชาการที่จะนำมาบูรณาการ การกำหนดและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ การเขียนสาระสำคัญและกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

1. การกำหนดหัวเรื่องสรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถกำหนดหัวเรื่องได้อย่างเหมาะสมคนละ 2 เรื่อง ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมินโดยแบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน พบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากโดยสามารถกำหนดหัวเรื่องได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมินโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากโดยสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี

3. การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้ ทั้งประเด็นหลักและประเด็นย่อย มีการเชื่อมโยงเนื้อหาบูรณาการเข้ากับหลายรายวิชา ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยสามารถกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี

4. การวางแผนการสอน สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวางแผนการสอน โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยสามารถวางแผนการสอนได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี

5. การปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก และสามารถปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมทุกขั้นตอน ทำให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นได้อยู่ในระดับดี

6. การประเมินผลการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งจากการสัมภาษณ์และการประเมิน โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินพบว่า ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยสามารถประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จากการดำเนินการพัฒนาครบทั้ง 3 วงรอบ พบว่ากลยุทธ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนาประกอบด้วย การอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก สามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบแนวคิดการวิจัยอยู่ในระดับมาก สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามขั้นตอนและมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และครูสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างในระดับดี โดยนักเรียนมีความพึงพอใจกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมาก